ҺУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 241 (6676)
НОЯБРИИН 19
ЧЕТВЕРГ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Аймагуудай ба районуудай партийна конференцинүүд

Манай республикын аймагууд ба районуудта партийна конференцинүүд боложо байна.

Мүнөө жэл аймагуудай ба районуудай партийна конференцинүүд тон ехэ харюусалгатай үедэ боложо байна. Советскэ арад хадаа партиин XIX съездын, СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдээр, Парти ба Правительствын һүүлэй үедэ гаргаһан тогтоолнуудаар табигдаһан асуудалнуудые шиидхэхын тулада маша ехэ зорилготойгоор тэмсэжэ байна. Парти ба Правительствын табиһан асари ехэ зорилгонуудые дүүргэхын түлөө советскэ хүнүүдэй героическа тэмсэлые алдарта Коммунистическэ парти толгойлон хүтэлбэрилнэ.

Манай республикын ажалшад партийна организацинуудай хүтэлбэри доро ажахын ба культурна байгуулалтада үнгэрһэн жэлэй турша соо нилээд ехэ амжалтануудые туйлаһан байна. Республикын промышленна предприятинууд, транспорт, хэлхеэ холбоон, худалдаа наймаан худэлмэреэ эли бодо һайжаруулаа. Манай олон колхозууд үнгэрһэн жэлдэ хүдөө ажахынгаа гол һалбари—ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Олон машинно-тракторна станцинууд нёдондоной хидоо орходоо һайнаар худэлмэрилөө. Механизаторнууд колхозуудай үйлэдбэриин бригадануудтай нигта барисаатайгаар худэлмэрилжэ, хабарай тарилгые ба ургаса хуряалгые, гүрэндэ таряа тушаалгые эмхитэйгээр үнгэргэһэн, хүдөө ажахын ажал ехэтэй худэлмэриие механизацилха талаар ехэ худэлмэри хэһэн байха юм. Эдэ бүхы амжалтануудые республикын ажалшад областной партийна организациин хүтэлбэри доро ажаллажа туйлаһаниинь мэдээжэ.

Партийна организацинууд, партиин айкомууд ба райкомууд болбол КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэринүүдээр табигдаһан тон харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэхын түлөө арад ниитын тэмсэлые толгойлон ударидаха зуураа, үнгэрэгшэ жэлэй турша соо ажахые ба культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ арга методүүдээ, партийно-политическэ ба партийно-эмхидхэлэйнгээ худэлмэриие нилээд һайжаруулһан байха юм.

Гэхэ зуура, хэдэ хэдэн партийна организацинуудай, партиин айкомуудай хүтэлбэриин стиль ба арга методүүдтэ, тэдэнэй ябуулжа байгаа эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэридэ ехэнүүд дутагдалнууд бии юм. Мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа аймагуудай ба районуудай партийна конференцинүүд дээрэ тэдэ дутагдалнууд тухай хэлсэхэ, тэдэ дутагдалнуудые шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын үндэһөөр элирхэйлэн гаргаха, тэдээниие усадхаха хэмжээ-ябуулгануудые хараалха ёһотойбди.

Хориин, Иволгын, Кяхтын ба бусад хэдэн аймагуудта партийно-политическэ худэлмэри тон дутагдалтайгаар табигдаһан. Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагай нилээд олон колхозуудай партийна организацинууд үсөөхэн хүнүүдһээ бүридэдэг, тиимэ тулада колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые өөһэдынгөө нүлөөн доро хүсэдөөр абажа шададаггүй. Тэрээн дээрэһээ тус аймагта экономическа талаараа һула колхозууд үсөөн бэшэ бии. Мүн Иволгын аймагта таряан ба огородно ажалһаа — ургасые, малажалһаа ашаг шэмые багаар абадаг, экономическа талаараа һула, эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижээгүй колхозууд үсөөн бэшэ бии юм. Тиигээд, партиин Иволгын айком, тэрээнэй бюро ба секретарьнууд, аймгүйсэдком хадаа эдэ һула колхозуудай байдалые тус тустань шэнжэлэн үзэжэ, тэдэниие түрүү зэргэдэ гаргаха талаар тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалан бэелүүлнэгүй. Айкомой зарим харюусалгата худэлмэрилэгшэд колхозууд дээгүүр ябахадаа тэдээнэй экономикотой гүнзэгыгөөр танилсахын, колхозуудтахи элирүүлэгдээгүй, хэрэглэгдээгүй резервнүүдые элирхэйлэн харуулжа, заажа үгэхын орондо колхозуудые халирхайгаар хүтэлбэрилдэг, ябууд дундаа дайраад гарадаг зантай байха юм. Жэшээлхэдэ, тиимэ методээр партиин айкомой секретарь нүхэр Попов худэлмэрилдэг. Энээн тухайнь манай газетэдэ бэшэгдэһэн байбашье, Иволгын айком ба тэрээнэй бюро нүхэр Поповой худэлмэриин метод тухай хэлсэжэ, ямар нэгэн тодорхой хэмжээ абаагүй байха юм. Манай һанахада, эдэ ба бусадшье аймагуудай партийна конференцинүүдэй делегадууд өөһэдынгөө айкомуудай, тэдээнэй хүтэлбэрилэгшэдэй худэлмэридэхи эдэ дутагдалнууд тухай хэлсэхэ бээзэ гэжэ һанагдана.

Республикын ажалшад парторганизацинуудай хүтэлбэри доро үнгэрэгшэ жэл соо ехэ амжалтануудые туйлаһан болобошье, ажал худэлмэридэмнай дутагдалнууд үшөөл яһала ехэ бии. Эдэ дутагдалнууд колхоз, МТС ба совхозуудай ажалдашье, нютагай, модо бэлэдхэлэй ба загаһа барилгын промышленностиин ажалдашье, транспортын, хэлхеэ холбооной, арадай гэгээрэлэй, культурын, элүүрые сахилгын, худалдаа наймаанай организацинуудай ажалдашье бии. Эдэ дутагдалнууд түбхын түрүүндэ партийна организацинуудай, партиин айкомууд ба райкомуудай ажалда: тэдээнэй худэлмэриин стиль ба арга методүүдтэ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта кадрнуудые шэлэн табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, тэдээнэй ябуулжа байгаа эмхидхэлэй ба идеологическа худэлмэридэ бии байха юм. Тиимэһээ, партийна конференцинүүдэй делегадууд болбол эдэ бүхы дутагдалнуудые элирхэйлхэ ба тэдээниие усадхаха хэмжээнүүдые хараалха ябадалда гол анхаралаа хандуулха ёһотой. Энэ хадаа мүнөө үнгэржэ байгаа партийна конференцинүүдэй шухалын шухала, гол зорилгонь мүн.

Конференциин делегадууд болбол ажахын ба культурна байгуулалтын перспективнэ, саг үргэлжын асуудалнуудые хэлсэхынгээ хажуугаар, ажахын ээлжээтэ асуудалнуудта анхаралаа хандуулха ёһотой. Тэдэ ээлжээтэ зорилгонууд юун бэ гэхэдэ, түбхын түрүүндэ малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэртэхэ, ерэхэ хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ, агро-зоотехническэ һуралсалые дээдэ хэмжээндэ табиха, модо бэлэдхэлэй түсэбые дүүргэхэ ба бусад ажал хэрэг мүн болоно. Эдэ ээлжээтэ зорилгонуудые шиидхэлгэ хадаа ажахын байгуулалтын шэнэ илалтануудай үндэһэ һуури боложо үгэхэ байһаниинь хэндэшье мэдээжэ.

Коммунизм байгуулагша советскэ хүнүүдэй байдалые улам жаргалтай, улам сэнгэлиг болгохо зорилготой Парти ба Правительствын һүүлэй үеын тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ арад зониие амжалтатайгаар ударидахын тулада манай парти хадаа өөрынгөө ажал ябуулгын идейнэ ба эмхидхэлэй талые бүри дээдэ хэмжээндэ үргэхэ уялгатай. Тиимэһээ партийна конференцинүүд болбол шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые нюур сахингүйгөөр дэлгэрүүлжэ, бүхы алдуу эндүүнүүдээ, дутуу дундануудаа элирхэйлжэ, урда байгааша зорилгонуудайнгаа дүүргэлтые хүсэд хангажа шадамаар хэмжээ-ябуулгануудые хараалха ёһотой. Теэд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые тойрон нигтаар жагсаһан, түрэл Парти ба Правительствынгаа табиһан зорилгонуудые бэелүүлхээр хэзээдэ бэлэн байһан Бурят-Монголой коммунистнууд энэ зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

Партийна комитедүүд болбол аймагуудай ба районуудай партийна конференцинүүдэй эмхидхэлэй ба идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэрхынь тулада бүхы условинуудые байгуулха ёһотой.

Бурят-Монголой дуунай ба пляскын ансамбль Хабаровскда ерээ

ХАБАРОВСК, ноябриин 15. (ТАСС). Бурят-Монголой АССР-эй дуунай ба пляскын ансамбль үсэгэлдэр эндэ наадажа эхилбэ.

Ансамбль хадаа Бурят-Монголой национальна хүгжэмтэй, дуунууд ба плясканүүдтай городой ажалшадые танилсуулһан байна. СССР-эй, Арадай демократиин оронуудай арадуудай дуунууд ба плясканууд, советскэ композиторчуудай дуунууд концертын программада ехэ һуури эзэлнэ.

Концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Комсомольск-на-Амуре ба Советскэ Гаваниин ажалшадта энэ ансамбль концерт харуулха байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

МТС-үүдтэ худэлмэрилхээ ошоно

КУЙБЫШЕВ. (ТАСС). МТС-үүдтэ худэлмэрилхээ ошохо дуратай байһанаа мэдүүлһэн олон мэргэжэлтэдые үсэгэлдэр город үдэшэн ябуулаа. Куйбышевска предприятинуудһаа 150 инженернүүд-механигууд ба технигүүд деревнидэ ошобо. Тэдэнэр МТС-үүдэй директорнүүд, главна инженернүүд ба мастерскойнуудые даагшадаар томилогдоо. Тэдэнэй олонхинь Волгын саанахи холын районуудта, Больше-Черниговскэ, Пестравска, Больше-Глушицска ба бусад районуудта ошоһон байха юм.

Һаяын үдэрнүүдтэ шэнэ бүлэг мэргэжэлтэд городһоо хүдөө газар худэлмэрилхээ ошохонь.

900 мянган парниково раманууд

Ой модоной ба саарһанай промышленностиин министерствын предприятинууд хүдөө ажахыда эльгээгдэхэ продукци бүтээн гаргалгые ехэ болгоо. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо парниково рамануудые хоёр дахин олон тэдэнэр бэлэдхэбэ. Январиин 1 хүрэтэр 900 мянган рама бүтээгдэхэ юм.

1954 ондо ороной овощь тариг-шад энэ министерствын предприятинуудһаа хоёр миллион парниково рама, мүн парнигууд ба теплицэнүүдые барилгада хэрэглэгдэхэ бусад олон материалнуудые абаха байна.

(ТАСС).

Һү ехээр һаана

ХЕРСОН. (ТАСС). Ново-Воронцовско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз область соогоо һү ехээр һаахын түлөө мүрысөө үүсхэбэ. Үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада, үнеэн бүриһөө 600 кг. ехэ һү һаагдаба.

Һүүлшын һарануудта колхоз фермэнүүдээ электричествотэй болгобо, фермэнүүдтээ автопоилкануудые тодхобо, үнеэдые һааха, тэжээл асарха ба бэлэдхэхэ худэлмэриие механизировалбэ. Малажалай бригаданууд худэлмэреэ хоёр халаан соо хэнэ, үнеэдээ 4 дахин һаадаг болоо.

Областиин колхозууд һү ехээр һаадаг боложо, һүнэй продукци бүри ехээр үгэжэ байна. Арбан һарын турша соо үнеэн бүриһөө һү һаалга үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал область соо дунда зэргээр 488 килограммаар ехэ болоо. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1529 килограмм һүн һаагдаһан байна.

Олохон колхозуудта шэнэ фермэнүүд баригдаба. Бүдүүн, концентрированнэ ба шэмэтэй тэжээл үнгэрөөшэ жэлэйхиһээ нилээд ехээр бэлэдхэгдэээ. Область соо үнеэн бүридэ дунда зэргээр 5 тонно силос дарагдаба.

Мытищинскэ районой «Лесные поляны» совхоз Московско областиин түрүү совхозуудай нэгэниинь мүн. Ажал ехэтэй бүхы худэлмэри эндэ механизировалагдаһан, малай байранууд һайнаар баригдаһан байна. Мал һайнаар харууһалһанай ашаар, малшад жэл соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 5500 гараи килограмм һү һааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой ахалагша зоотехник, Социалистическэ Ажалай Герой Ф. И. Тризно ба эрхим һаалиша Е. Ф. Гурилова гэгшэд холмогорско үүлтэрэй үнеэдые хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хүдөөгэй худалдаа наймаанай сетьдэ мэргэжэлтэ кадрнуудые олоор бэлэдхэхэ

Центросоюзай правлени эд хэрэглэгшэдэй кооперацида хэрэглэгдэхэ худалдаа наймаанай мэргэжэлтэй худэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ талаар ехэ программа баталба.

1954—56 онуудта техникумүүдтэ 20 мянга үлүүтэй тусхай мэргэжэлтэдые — товароведүүд, бухгалтернууд, плановигуудые бэлэдхэхэ гэжэ хараалагдана. Худалдаа наймаанай кооперативна һургуулинууд энэ үедэ магазинуудай 46,5 мянган даагшадые, продавецүүдые, поварнуудые, хилээмэ баригшадые, счётно болон бусад худэлмэрилэгшэдые һурган гаргаха байна. 15 мянганһаа дээшэ иимэ худэлмэрилэгшэд 1954 ондо бэлэдхэгдэхэ юм.

Ерэхэ жэлэй сентябрьда область хоорондын хоёр жэлэй худалдаа наймаанай кооперативна 10 һургуули нээхэ гэжэ шиидхэгдэбэ. Эд хэрэглэгшэдэй кооперацида удаан саг соо ба һайнаар худэлмэрилһэн худэлмэрилэгшэд-практигууд эндэ тусхай дунда эрдэмтэй боложо гараха байна.

Магазинуудые, чайнануудые, столовонуудые даагшадые бэлэдхэхэ богони болзортой олон курса тэрэшэлэн байгуулагдахань.

Центросоюзай правлени хадаа кооперативна вузуудта, университедүүдэй экономическа факультедүүдтэ дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ түсэб баталба.

(ТАСС).

Шэнээр тогтоогдоһон салин хүлһэ абана

ЛАГОДЕХЮ. (Грузинска ССР). (ТАСС). Лагодехскэ МТС-эй саг үргэлжын худэлмэришэд «Машинно-тракторна станцинуудай худэлмэриие саашадань һайжаруулха талаар хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой үндэһөөр тодорхойлогдоһон шэнэ гуримай ёһоор түрүүшынгээ салин хүлһэ абаба. Трактористнүүд, бригадирнууд, бригадирнуудай туһалагшанар, учетчигууд-заправщигууд, комбайнернууд болон машинистнууд ажалта үдэр бүридэ урдынхиһаа 25 процент ехэ салин хүлһэ мүнгөөр абаба.

МТС-эй саг үргэлжын бүхы худэлмэришэдтэ зорюулагдан социальна страхованиин бюджедтэ түрүүшынхеэ мүнгэ оруулагдаа. Мүнөө тэдэнэр ажаллаха шадабаряа саг зуура гээхэдээ тэдхэмжээр, мүн пенсинүүд ба амаралтые промышленна предприятинуудай худэлмэришэд болон албахаагшад шэнгеэр абаха байна.

МТС-эй штатна бүридхэлдэ саг үргэлжын худэлмэришэдтэй хамта хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шэнэ олон тушаалнууд бии болобо. Республиканска ба районно элдэб организацинуудта урдань худэлмэрилжэ байһанаа мүнөө эндэ ерэһэн хорин агрономууд болон зоотехнигүүд тэдэнэй урдынгаа салинһаа нилээд ехэ салин хүлһэ МТС-тэ түрүүшынхеэ абаба. Мэргэжэлтэ бүхэн олон жэл соо худэлмэрилһэнэйнгөө түлөө нэмэлтэ түлэбэри түрүүшынхеэ абаа.

Витебскдэ хабсаргагдамал гэрнүүд бүтээгдэнэ

ВИТЕБСК. (ТАСС). Гэр барилгын комбинадай коллектив продукци бүтээн гаргалгые ехэ болгоо. Декабриин түсэбөөр баригдаһан хабсаргагдадаг найман квартирна гэрнүүдые ашаһан түрүүшын эшелонууд үсэгэлдэр комбинадһаа ябуулагдаа. Гэр баригшад түсэбһөө гадуур хэдэн миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаба.

Худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдтэй хамтадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула нэмэлтэ резервнүүдые бэдэрнэ, түүхэй эд ба материалнуудые алмана. Ухаалан зохёолгын ба рационализаторска эрхим дурадхалай түлөө конкурс предприяти дээрэ мүнөө үнгэргэгдэжэ байна. Худэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүдэй зохёоһон шэнэ зүйлнүүд ба түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Продукциин өөрынь үные химдаруулһанай ашаар комбинадай коллектив жэлэй эхинһээ хойшо 4 миллион шахуу түхэриг олзо доход абаһан байна.

Гэр баригшад тосхонуудта туһална. МТС-тэ хэрэглэгдэхэ нэгэ квартирна гэрнүүдые бүтээн гаргаха гэжэ тэдэнэр шиидхээ. Белгоспроектын сотруднигууд тус комбинадай инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдтэй хамта тэдэ гэрнүүдэй проектые зохёоһон байна. Үсэгэлдэр предприяти түрүүшын иимэ гэрые бэлдэжэ эхилээ.

ДОСААФ-эй радиооператорнуудай бүхэсоюзна шэнэ рекорднууд

Армида, авиацида ба флодто туһалха һайндуранай Бүхэсоюзна обществын радиооператорнууд элитэ ехэ шэнэ амжалтануудые туйлаба.

Радиодо дурлагшадай спортын мастер И. Заведеев ба нэгэдэхи разрядай радист А. Веремей (Москва), радиодо дурлагшадай спортын мастер Ф. Росляков (Калининград) гэгшэд минута соо 440 знагтай, түргэнөөр дамжуулагдаһан радиограмма машинкаар бэшэжэ абаһан байна. Энэ дүн хадаа энээнэй урда тээ И. Заведеевэй тогтооһон СССР-эй рекордһоо арбан знагаар үлүү болобо.

Новосибирскын спортсменка, радиодо дурлагшадай спортын мастер А. Волкова бүхэсоюзна шэнэ рекорд тогтоогоо. Тэрэ хадаа минута соо 315 знагтай, түргэнөөр дамжуулагдаһан радиограмма гараараа бэшэжэ абаһан байна. Нүхэр Волковагай туйлалта хадаа СССР-эй рекордһоо 15 знагаар үлүү болоно.

(ТАСС).

Читын областьтой социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэе!

Эрхим үүлтэрэй хонидые олоор үсхэбэрилхэбди

Би колхозойнгоо хониной-товарна фермэдэ 9-дэхи жэлээ хонишоноор худэлмэрилжэ байнаб. Хурьгадые абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ талаар энэ хугасаа соо яһала ехэ дүй дүршэлтэй болооб. Үнгэрэгшэ 1952 ондо өөрынгөө дааһан 140 хониһоо 156 хурьга абажа, тобир тарганаар түлжүүлээ һэм. Мүнөө жэлдэ мүн эды шэнээн хонидһоо 168 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээб.

Фермые даагша Илья Васильевич Корытов фермынгээ худэлмэриие һайнаар эмхидхээ. Участково зоотехник нүхэр Нечаев фермэдэмнай ходо ерэжэ, бидэндэ зохихо туһаламжа үзүүлнэ. Фермын бүхы худэлмэрилэгшэдэй оролдосотой һайнаар худэлмэрилһэнэй ашаар манай ОТФ хони үсхэбэрилхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Мүнөө хамта дээрээ 1800 толгой хонитой болообди. Хонидой үүлтэрые һайжаруулха худэлмэриин жэлһээ жэлдэ таһалгаряагүйгөөр ябуулагдаһанай ашаар мүнөө хониднай нарибтар нооһотой үүлтэрэй болонхой. Хонин бүриһөө 2,5—3 килограмм нооһо хайшалнабди. Манай фермэдэ 8—9 килограмм хүрэтэр нарибтар нооһо үгэдэг хусанууд бии. Гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө үнгэрэгшэ жэлдэшье, мүн мүнөө жэлдэшье колхознай амжалтатайгаар дүүргээ.

Бидэнэр хонидоо январь, февраль, март һаранууд соо хурьгалуулдаг байнабди. Хонидой хурьгалалгын үедэ 5 хүн ээлжээгээр дежурланабди. Нарай хурьгадые 2—3 сүүдхэ эхэтэйнь байлгаад, тэрэнэй һүүлээр эхэһээнь таһалдагбди. Мүн хонидойнгоо һү һаажа, брынзэ хэхын тула Усть-Киранай тоһоной заводто тушаадагбди. Үбһэ хуряалгын үедэ хонидой хойноһоо эгээн дүршэлтэй хонишод болохо Гэндэн Бальбурович Санжеев, Даба Сандановна Доржиева гэгшэдые хони адуулган дээрэнь орхёод, бригадын бусад гэшүүд үбһэ хуряалгын амяараа ОТФ-гэй бригада боложо, хонидтоо үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг байнабди. Үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг, мүн зун намартаа набша мүшэр ехээр суглуулдаг дээрэһээмнай хониднай хододоо садхалан һайнаар үбэлжэдэг байна. Шэмэтэ тэжээл болохо набша мүшэрнүүдые хонидтоо хабар тээшэ эдюулжэ эхилнэбди. Зундаа хониднай Сүхэ голой Бунхан гэжэ арал соо, Туша, Киран, Красная Глина гэжэ ногоон тэжээлээр элбэг бэлшээринүүд дээрэ адуулагдана. Һүүлэй жэлнүүдтэ бидэнэр хонидоо искусственна аргаар ороондо оруулдаг болонхойбди. Осеменатор Ольга Сергеевна Молчанова жэлдээ 400 хони искусственна аргаар үрэжүүлжэ, хээлитэй болгодог байна.

Манай колхознигууд оролдосото ажалайнгаа түлөө нилээд ехэ түлөөһэ абадаг. Жэшээнь, бишье үнгэрэгшэ жэлдэ олоһон ажалта үдэрнүүдтээ 15 центнер таряа абаһан байнаб. Мүнөө жэлдэ манай колхознигууд ажалта үдэрнүүдтээ мүнгэ, таряа талха болон бусад продуктнуудые элбэг ехээр абажа байна.

Һаяхан республикымнай столица Улан-Удэ городто хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн боложо үнгэрбэ. Энэ зүблөөндэ хабаадагшад Читын областиин колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэжэ шиидээд, республикынгаа хүдөө ажахын бүхы худэлмэрилэгшэдтэ улам һайнаар ажаллахыень уряалһан хандалга гаргаһан байна. Энэ хандалгыень бидэнэр угаа баяртайгаар угтаад, мүрысөө дэлгэрүүлэн улам эршэмтэйгээр ажаллажа орободи.

М. Санжеева,
Кяхтын аймагай Усть-Киранай сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Шэнэ уялгануудые абаба

Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой гэшүүд клуб сооо сугларжа, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые зүбшэн хэлсэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшадай хандалга, Читын областиин колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха тухай тэдэнэй шиидхэбэри эндэхи колхознигууд болон механизаторнуудай дунда халуунаар угтагдаа.

Энэ жэлэй үнгэрһэн 10 һара соо даажа байһан 13 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 1200 литр һү һааһан һаалишан нүхэр Налетова иигэжэ хэлэбэ.

—Хүршэ областиингоо колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэһэн манайхинай шиидхэбэри хүдөө ажахын хүгжэлгэдэ ехэхэн удхашанартай байна. Би манай республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй гаргаһан үүсхэлэй урманда ерэхэ жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һааха уялга абанаб.

Удаань нүхэр Налетова республика соо дэлгэржэ байһан социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохыень бүхы малшадаа уряалаа.

Г. Чесанский.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ойлгууламжын хүдэлмэриие манай библиотекэ иигэжэ эмхидхэнэ

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ хадаа олониитын дунда партийна организацинуудай эмхидхэхы ба политическэ хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр һайжаруулха эрилтэ хэнэ. Эдэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдые олониитэ зондо тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ партийна библиотекэнүүд ехэ үүргэ дүүргэхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха талаар манай библиотекэ зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байна. Ажалшадта 4 лекци уншагдаа. КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Домышев, айкомой пропаганда ба агитацины таһагые даагша нүхэр Пантелеев гэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор лекцинүүдые уншаһан байна. Саашадаашье һарадаа 2—3 лекци библиотекэдэ уншагдаха юм. Партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд лекцинүүдые уншана.

Манай библиотекэдэ харуулан ойлгуулха агитаци муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. «Советскэ ороной гайхамшаг ехэ зорилгонууд» гэжэ темэтэй выставкэ хэгдээ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолоор табигдаһан бодото даалгабаринуудые харуулһан элдэб янзын арбаад диаграмма, схемэ, цитатанууд энэ выставкэ дээрэ харуулагдаһан байна. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар парти, правительствын табиһан даалгабаринуудые харуулһан, хартаабха ба овощь ургуулгаар, малажалые механизацилгаар хэгдэхэ хүдэлмэри тухай материалнууд эдэнэй дунда бии.

Манай библиотекэ Пленумэй тогтоол тухай хөөрэлдөө, лекци ба элидхэлнүүдые үнгэргэхэ тематикые зохёогоод, хэрэглэгдэхэ материалнуудые дурадхаһан бэшэгүүдые партийна эхин организацинуудта эльгээһэн байна. КПСС-эй обкомой VIII пленумэй ба КПСС-эй айкомой пленумэй тогтоолнуудаар баһал иимэ материалнууд шэлэгдэн табигдаа. Пленумэй тогтоолдо хабаатай асуудалнуудаар карточканууд бэлдэгдээ. Тиимэһээ хүдөө ажахын талаар элдэб асуудалнуудта харюу, зүбшөөл, заабари үгэхэ аргатай болообди.

Пленумэй тогтоолой зарим бүлэгүүдээр хэдэн папканууд бэлэдхэгдээ. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй болон КПСС-эй обкомой VIII пленумэй тогтоолнуудаар «Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл» гэһэн материалнууд нэгэдэхи папка соонь байдаг. Малажал хүгжөөлгөөр, хартаабха ба овощь тарилтаар, МТС-үүдэй хүдэлмэри һайжаруулха талаар материалнууд нүгөөдэ папканууд соо суглуулагданхай. Энээнһээ гадна, библиотекэ хадаа хүдөө ажахы тухай номуудай ба журналнуудай выставкэ эмхидхэһэн байна. «Колхозно үйлэдбэри», «Наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтанууд» гэһэн журналнууд тэндэ бии.

Бригадануудые ба фермэнүүдые механизацилха, ороohото, овощной ба бусад культурануудай үндэр ургаса ургуулха талаар хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые харуулһан горьтойхон материал манай библиотекэ суглуулаа. Консультаци, хөөрэлдөө, лекци ба элидхэлнүүдые хэхэдэмнай эдэ материалнууд манда ехээр туһалдаг юм.

Пленумэй материалаар тус тус ба бүлэг хүнүүдтэй консультаци 50 дахин үнгэргэгдөө, 3 теоретическэ хөөрэлдөө манай библиотекэ үнгэргэһэн байна. Хүдөө гаража, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй материалнуудаар партийна эхин организацинуудта консультаци хэхэ ябадал библиотекэмнай эмхидхэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй материалнуудаар агитаторнуудта лекцинүүд уншагдана. Мүн агитаторнуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэлдөө үнгэргэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл бии гээшэ. Бидэнэр табиһан түсэбөө хүсэд дүүргэжэ шадаагүйбди гэжэ тэмдэглэхэ ушартай болонобди.

Манай зорилго хадаа партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые арад зондо тайлбарилан ойлгуулха ба тус тогтоолоор табигдаһан угаа ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ хүдөөгэй зониие эмхидхэн хандуулха хэрэгтэ партиин айкомдо ба эхин парторганизацинуудта улам бүри эдэбхитэйгээр туһалха ябадал болоно.

П. Демин, КПСС-эй Түнхэнэй айкомой партийна библиотекые даагша.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Модошодой дунда политическэ хүдэлмэри мартагданхай“

Манай газетын октябриин 9-нэй номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоһон статья соо Хандагатайн леспромхозой модошодой дунда политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй, мүн тус леспромхозой дэргэдэхи ОРС-ын магазинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Манай редакцида КПСС-эй Заиграйн айкомой секретарь нүхэр Петровой мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо заагдаһан дутагдалнууд булта зүб байба. Хандагатайн леспромхозой партийна эхин организациин хүдэлмэри тухай тоосоон айкомой бюро дээрэ шагнагдажа, гэндэхи агитколлективэй хүдэлмэриие һайжаруулха, тус леспромхозой хүдэлмэришэдтэ культурно-ажаһуудалай һайн услови байгуулха, тэдэниие ОРС-ын зүгһөө эдеэ хоолой зүйлнүүдээр һайнаар хангаха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаба.

Рационализатор М. М. Карпов

Зүүн Сибириин пароходствын Улан-Удын судна заһабарилгын заводой коллектив ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэрилдэг продукциингаа өөрынь үные химдаруулха зорилгоор ехэ оролдолго гарган хүдэлмэрилнэ.

Судна заһабарилагшадай дунда бэлигтэй рационализаторнууд олон. Энэ жэлдэ тус заводой 16 рационализаторнууд 27 дурадхал оруулаа. Тэдэнэйнь 14-ниинь хэрэглэгдэжэ, 10 шахуу мянган түхэригэй алмалта гүрэндэ үгөө.

Завод соогоо мэдээжэ болоһон рационализатор—котельщик Михаил Матвеевич Карпов баржа хабсаргахада детальнуудые сутлуулдаг «кондуктор» гэжэ тусгаар түхеэрэлгэ хэхэ гэһэн дурадхал оруулһан байна. Заводой техническэ таһаг Михаил Матвеевичын дурадхалые зүбшэн хэлсээд, үйлэдбэридэ хэрэглэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Теэд котельнэ цех тэрэ дурадхалые хэрэглэһэнэй ашаар һүүлэй үедэ ажалайнгаа бүтээсые хоёр дахин дээшэлүүлһэн, хүдэлмэриингөө шанарые нилээд һайжаруулһан байча.

Партиин XIX съездын директивэнүүд соо гол мүрэнэй флодто хамаатай судна барилгын ба судна заһабарилгын предприятинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэжэ заагдана.

— Заводой хүдэлмэриие һайжаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные химдаруулха гээшэ ниитымнай хэрэг мүн. Тиимэһээ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө хүдэлмэришэн бүхэн тэмсэхэ ёһотой, — гэжэ нүхэр Карпов хэлэнэ. Тэрэнэй үгэ хэрэг хоёрынь алгалсадаггүй. Һүүлэй үедэ Михаил Матвеевич үшөө гурбан рационализаторска дурадхал оруулаа. Тэдэнэй хоёрынь мүнөө үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: рационализатор М. М. Карпов (зүүн гарһаа) инженер-конструктор Д. Е. Кузнецовтой хөөрэлдэжэ байна.

Текстнь **Е. Ринчиновагай.**
Фотонь **А. Мантаевай.**

Түрүү технологи хэрэглэнэ

Улан-Удын ПВЗ-гэй шудхалгын цехүүдтэ үйлэдбэриин шэнэ технологи жэл бүри нэбтэрүүлэгдэнэ. Кокильно, машинна ба центробежнэ аргаар детальнууд олоор шудхагдан гаргагдана. Гадна, кислородно үлеэлгээр шэрэм хайлуулдаг болонхой. Машинна формовкоор шэрэм ба бусад хайлуулга 1946 онойхиһоо мүнөө 3 дахин ехэ болоо. Центробежнэ аргаар 40 гаран ондоо детальнууд шудхагдана.

Үйлэдбэриин технологиие ажалдаа нэбтэрүүлһэнэй ашаар, заводой зэд шудхалгын цехын коллектив энэ жэлэй 11 һарын үйлэдбэриин программые октябриин 20-до дүүргээ. Тиихэдэ шэрэм шудхалгын цехынхид 11 һарын программые октябриин 26-да дүүргээд, мүнөө энэ жэлэй һүүлшын һарын түсэбөөр ажаллан, абаһан уялгаяа уридшалан дүүргэжэ байна.

Заводой зэд болон шэрэм шудхалгын цехүүд үйлэдбэридөө түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй ашаар һүүлэй хоёр һарын турша соо 600 мянган түхэриг түсэбһөө гадуур алмаба.

Б. Степанов.

Мүрысөөн үргэдэнэ

Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй IV кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө ургэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Цехүүдэй коллективүүд ажалай вахтада жагсаад, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана. Эдэ үдэрнүүдтэ инструментальна цехын слесарь Кравцов, токарьнууд Воронченко, Долбак, электрослесарь Станиславчик болон бусад халаанайнгаа нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Эдэбхитэй һайнаар хүдэлмэрилдэг түмэршэ дархан нүхэр А. Шульгин, балташа нүхэр Осипенко гэгшэд үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр бүри 150—170 процент дүүргэнэ. Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэн, үйлэдбэриин процессые шэнэдхэн һайжаруулжа шадаһан механическа цехын токарьнууд Соколов, Столповский, Сайбонов гэгшэд абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэн, халаанай нормые хододоо 150—200 процент дүүргэнэ, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилнэ.

Мүрысөөн бүри үргэдэжэ байна.

И. Денисенко.

Ном наймаалдаг магазинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха

Ном хадаа манай орондо туйлай ехэ хүмүүжүүлхы үүргэ дүүргэдэг ба хүдэлмэришэн, колхозник болон албахаагшадай хани нүхэрынь болонхой. Тэрэ хадаа ажалша олониитые коммунистическэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлэлсэнэ, ажал хүдэлмэридэнь туһална.

Манай республикада ном наймаалга «Книготоргын» организацинуудта сүм даалгагданхай юм. Тэдэ организацинуудта 35-һаа дээшэ магазинууд болон киоскнууд бии.

«Книготоргын» системэдэхи худалдаа наймаанай эрьесын түсэб бүхы дээрээ дүүргэгдэдэг байбашье, номой зарим магазинууд саг үргэлжэ түсэбөө дүүргэнэгүй. Жэшээнь, энэ жэлэй юһэн һарын турша соо 24 магазинуудай 9-ниинь түсэбөө дүүргээгүй. «Ном почтоор асаруулгын» таһагай түсэб мүн лэ дүүргэгдэнэгүй.

Гэхэ зуура 9 һарын турша соо худалдаа наймаанай жэлэй эрьесын түсэбые сүм дүүргэһэн магазинуудшье «Книготоргын» системэдэ нилээд олон бии. Тэдэ магазинуудай тоодо Бабушкин, Кяхта, Гусиноозерск городуудай, Кудара-Сомон, Кудара болон мүн бусадшье тосхонуудай магазинууд ороно. Дээрэ дурсагдагша магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд культурнаар наймаалдаг болонхой.

Тиин дээрэ дурсагдагша магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй түрүү дүй дүршэл «Книготоргын» бусад магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нэбтэрүүлэгдэнэгүй.

Энээнһээ боложо ном наймаалга бүхы дээрээ хангалтагүйгөөр табигданхай. Жэшээнь, Бичурын аймагай Бага-Куналей тосхоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо номой магазин нээгдэнхэй. Тэрэ магазинай байшан утаараа 4 метр, үргэнөөрөө 2 метр юм. Тиимэ уйтан магазинда культурна худалдаа наймаа хэхын аргагүй юм. Тэндэ ном дэлгэхэ зай үгы байхаһаа гадна, продавецыншье байха газар үгы гэхээр. Магазин соо ороходо хүнэй ябаха зайгүй болотор ном дэлгээтэй байдаг. Тиин номуудынь шоһой тооһондо дарагдашанхай хэбтэдэг. Магазиниие даагша нүхэр Плюснина магазинай байрые һайжаруулха, шэнэ шэнэ номуудые асаруулха тухай «Книготоргын» республиканска конторын дирекцидэ нэгэнтэбэшэ хандаһан юм. Зүгөөр тэндэһээнь ямаршье харюу ерэнэгүй.

Городок городой номой магазинда мүн лэ иимэрхүү байдал тохёолдонхой. Магазин соонь ямаршье эмхи гуримгүй, номуудынь продавецын хүл доогуур тараагаатай байдаг. Магазиниие даагша нүхэр Бутина иимэ эмхи гуримгүй байдалые гэр байра муутай дээрэһээ болоо гэжэ тайлбарилна.

Тиимэ эмхи гуримгүй магазинуудые Курумканда, Сэлэнгэдэ, мүн бусадшье хэдэ хэдэн аймагуудта хаража болохо юм.

Аймгүйсэдкомуудай культурын таһагууд, нютагай партийна болон советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд номой магазинуудай хүдэлмэриие хинан шалгаха, тэдэ магазинуудта зохихо туһаламжа үзүүлхын орондо, өөдтэй юумэ хэдэггүй байха юм.

Ажалшад жэл ерэхэ бүри ном ехээр худалдан абадаг боложо байна. Энээниие хараадаа абажа, «Книготоргын» болон культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангахые оролдохо зэргэтэй. Тэрээнэй тула хүдөөгэй томонууд тосхон болон колхозуудта һайн байратай номой магазинуудые нээхэ гээшэ мүнөө үедэ тон шухала болоод байна.

Бурят-Монголой номой хэблэл энэ жэл хүдөө ажахын дүй дүршэл тухай номуудые хэблэжэ гаргаһан юм. Тэдэ номуудынь ямаршьеб шалтагаанаар «Книготоргын» базануудта хэбтэжэ байһаар.

Партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум хадаа худалдаа наймаанай болон культурын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонуудые табиһан байна. Энэ харюусалгатай зорилтые дүүргэлтэ болгон, худалдаа наймаанай болон культурын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадта ном наймаалгые һайжаруулха зэргэтэй.

И. Баженов.

Айл бүхэн газетэ захинхай

Хэлхеэ холбооной Чесанын отделениие (Хэжэнгэ) даагшаар Бато-Мунко Бодиев хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Бодиев хэлхеэ холбоондо аяар 19 жэлдэ таһалгаряагүйгөөр ажаллажа байна.

БМАССР-эй 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан СССР-эй Хэлхеэ холбооной министерство нүхэр Бодиевта «Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн нэрээргэ олгоһон, мүнгэн шан үгэһэн байна. Тиихэдэ аймгүйсэдком нүхэр Бодиевые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа.

Тус отделени олзо доход оруулха гүрэнэй түсэбые, мүн ном худалдаха ба газетэ тарааха түсэбөө жэл бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг. Энэ отделенеэр хангагдадаг «Коммунизм» колхозой айл бүхэн газетэ захинхай. Эндэхи колхознигууд «Бурят-Монголой үнэн» 105 хэһэг, «Бурят-Монгольская правда» — 65, «Кижингинский колхозник» — 110 ба бусад газетэ, журналнуудые 100 гаран хэһэг абана. Нүхэр Бодиев газетэ болон бэшэгүүдые эзэдтэнь саг болзор соонь хүргүүлнэ, хүдөөгэй ажалшадай дунда советскэ хэблэлэй удхашанар ба уг зорилго тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Мүнөө 1954 оной захилгые эмхитэйгээр ябуулжа, газетэ, журнал тараалгые СССР-эй Конституциин үдэр хүрэтэр үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абанхай.

Ц. Дандаров.

2000 радиоточко хүдэлмэрилнэ

Бичурын аймагта 5 радиоузел хүдэлмэрилжэ, аймагай 30 тосхониие хангана. Гадна олон колхознигуудай гэртэ ба эмхи зургаануудта радиоприёмнигүүд табигданхай.

Мүнөө аймаг дотор хамта 2000 гаран радиоточконууд хүдэлмэрилнэ.

А. Корытов.

Ниитынгээ ажахые бэхижүүлхын түлөө колхозно коммунистнуудай тэмсэл

☆

Л. ЛЕОНОВ, Мухаршэбэрэй аймагай „Гигант“ колхозой парторганизациин секретарь

☆ ☆

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор табигдаһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада колхозно таряашад улам ехэ эдэбхитэйгээр ажаллажа байна. Колхознигуудай эдэбхи үүсхэлые хүдөөгэй коммунистнууд толгойлхо уялгатай гээшэ.

Манай «Гигант» колхозой правлени ба партийна эхин организаци урдаа табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада хамагай түрүүн колхозно үйлэдбэриингөө эгээл харюусалгатай участогуудта коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табяа.

Малажал хадаа колхозоймнай ажахын тон шухала һалбари мүн. Тиимэһээ манай партийна организаци коммунистнуудайнгаа олонхиие малажал дээрэ табинхай. Энэ хадаа фермэ, гүүртэ, отара бүхэнэй хүдэлмэридэ партийна нүлөө үзүүлхэ, хиналта хэхэ арга олгоно.

Коммунистнуудай хүдэлмэрилжэ байһан газарта ажал хэрэг нилээд урагшатай байдаг. Жэшээлхэдэ, коммунист Агей Никитович Петров мал адуулагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, малаа оролдосотойгоор харууһалжа, партийнабэшэ колхознигуудта эрхим жэшээ харуулна. Малынь шадал тамираар һайн, нүхэр Петров малшадай дунда ниитэ-политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Коммунистнууд нүхэд О. Песков, И. Маковеев гэгшэд пилорама дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Тиихэдээ ажалайнгаа нормые үдэр бүри 120—150 процент дүүргэжэ, малай байрануудые заһабарилгада хэрэгтэй хюрөөдэмэл модо хаһа саг соонь бэлэдхэдэг байха юм. Коммунистка Петрова малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг болоһоор 4 һара боложо байна. МТФ-е даагшаар тэрэнэй томилогдохын урда тээ һүнэй-товарна фермэ колхозой үйлэдбэриин гээгдэнги һалбаринуудай нэгэн байһан юм. Гэбэшье, нүхэр Петрова ехэ оролдосотойгоор ажаллажа, фермэ дээрэхи ажал хэрэгые гуримтай болгоһон, малай байрануудые дулаалһан ба фермынгээ газаа тэжээл горьтойгоор шэрүүлһэн байна. Тиин зунай үедэ һайнаар бэлшээгдэжэ таргалуулагдаһан эбэртэ бодо малнай ядамаггүйгөөр ондо орохо аргатай болонхой.

Коммунистнуудай һайнаар ажалладаг тухай иимэ олон жэшээнүүдые тоолоожо болохо байна.

Партийна бюро эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэри зүбөөр табихын тула оролдодог. Манайда партийна суглаанууд саг соогоо үнгэргэгдэнэ. Тэдээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэлгэдэ партийна бюрогой гэшүүдһээ гадна, жиирэй коммунистнууд хабаадуулагдадаг юм. Энэ хадаа асуудалые бүхы талаһаань һайнаар зүбшэн хэлсэхэ, коммунистнуудай эдэбхиие дээшэлүүлэн, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ арга олгодог байна.

Коммунистнуудай ба бүхы колхознигуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудые хараадаа абажа, тэдээгээр шухала хэмжээнүүдые партийна бюрогой зүгһөө хаһа саг соонь абажа байха хэрэгтэй. Энэ хадаа ажал хэрэгэй дутуу дундануудые ба хүтэлбэриин алдуунуудые зайсуулхын түлөө тэмсэлдэ олониитые элсүүлэн эмхидхэхэ арга мүн. Нэгэ ток дээрэ ороohо тарячай гутажа байһан тухай мэдээн ургаса хураалгын үедэ партийна бюродо ороһон байгаа. Тиихэдэнь энэ мэдээсэл бюрогой заседани дээрэ тэрэ дороо зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээ абтаһан байгаа. Тэрэнэй ашаар хэдэн зуун центнер тарян абарагдаһан байха юм.

Манай парторганизациин агитколлектив 15 хүнһөө бүридэнэ. Агитаторнуудта тусхай участогууд даалгагдажа үгтэнхэй. Агитаторнуудай семинар һара бүридэ үнгэргэгдэжэ, шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байха юм. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол тухай, парти ба правительствын заабаринуудые колхознигуудай дунда тайлбарилхада агитколлективэй зорилго тухай, мүн бусад асуудалнууд һүүлшын семинарнууд дээрэ табигдаа. Гадна, агитаторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг байна. Коммунистнууд М. Родионов, А. Родионов, М. Золотарев, комсомолецууд А. Иванова, Ф. Иванов болон бусад агитационно хүдэлмэри илангаяа һайнаар ябуулдаг юм. Тэдэнэр өөһэдтөө даалгагдаһан участогуудта хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэдэг, дайшалхы хуудаһануудые хаһа саг соонь гаргадаг. Колхознигуудай хүдэлмэрилдэг газарнууд болон хамтын байрануудта харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэдэг байна.

Эдэ бүгэдэ колхозой ажал хэрэгтэ һайнаар нүлөөлэн туһална. Колхознай ургаса хураалгые аймат соогоо түрүүшээр дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө тарял тушаалгаар хаһа саг соонь сүм тоосоо. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые дүүргээбди.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон манай парторганизациин коммунистнууд, мүн бүхы колхознигууднай ойрын 2—3 жэлэй турша соо колхозойнгоо ажахые эрид ехээр хүгжөөжэ, миллионно олзо доходтой болгохын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа ажаллаха байна.

Колхозойнгоо ниитын ажахые эрид ехээр дэбжээхэ бүхы арга боломжотойбди. Манай артель малажал хүгжөөхэ түсэбөө энэ жэлдэ бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргээ. Тэрэшэлэн малажалай продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоосообди. Ерэхэ жэлдэ хэрэгтэй болохо ороohото, техническэ ба овощной культурануудай үрһэн хүсэд хаагдаа.

Мүнөө манай колхозой правлени ба парторганизациин бюро партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ хэдэ хэдэн тодорхой хэмжээнүүдые хараалаа. 1954 ондо эбэртэ бодо малай тоо 1500 толгой, хонинои—6.700 толгой, гахайн —400 толгой болгогдохо юм. Тэрэшэлэн зуун гектар хахалагдадаг газар бүхэндэ 120 үндэгэлдэг тахяатай болохоор тахяадайнгаа тоое олошоруулха байнабди. Тиихэдэ, малаа бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр хангахын тулада хээрын сабшалангай талмай үргэдхэхэ ба үтэгжүүлхэ болонобди. 1954 ондо 170 гектар сабшалан бургааһа шугыһаа сэбэрлэхэ, 150 гектар сабшалангай дэгнүүлнүүдыень жэгдэлхэ гэжэ хэлсэгдээ. 150 гектар сабшалан дээрэ ногооной үрһэ нэмэжэ тариха, 140 гектар намагтай газар хатааха, ойрын 2—3 жэл соо 600 гектар сабшалан дээрэ үтэг хэхэ гэхэ зэргын хэмжээнүүд мүн лэ хараалагданхай. Малай үүлтэр һайжаруулхын тулада һайн үүлтэрэй буха, хусануудые худалдажа абаха байнабди.

Малай байра бариха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха байна. 250 толгой гахайн, 1500 шубуунай байха нэгэ-нэгэ байра, мянган толгой хониной байха 2 байра энэ жэлдэ шэнээр баригдаа. Гэбэшье, энэ үшөө дутамаг байна. Тиимэһээ 1954 ондо малай байра 2 дахин олоор баригдаха байна. Малажалай ба тарянажалай ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха гэжэ хараалагданхай. Овощь ба хартаабхын тарилгын талмай 20 процентээр ехэ болгохо, эдэ культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ түсэбтэйбди.

Эдэ зорилгонуудые дүүргэхын тулада колхозой партийна организациин коммунистнууд, бүхы колхознигууд арга боломжонуудаа хүсэдөөр ашаглан, оролдосотой һайнаар ажаллаха зэргэтэй.

Гэбэшье, партийна организациин хүдэлмэридэ горьтой дутуунууд бии. Гүйсэдхэлые шалгаха ябадалай һула дээрэһээ партийна суглаанай зарим шиидхэбэринүүд дүүргэгдэнгүй үлэдэг. Зарим коммунистнууд партийна ба гүрэнэй журам эбдэнэ. Тиихэдэ партийна организаци колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үшөө хангалтагүйгөөр дэлгэрүүлнэ. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, гээгдэнги фермэнүүд ба бригадануудта туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ анхарал багаар табигдана. Кадрнуудтай, тусхайлбал, фермэнүүдые даагшад ба бригадирнуудтай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри дутамагаар табигданхай, тэдэндэ лекци ба элидхэл үсөөн уншагдадаг. Агро-зоотехническэ һуралсал муугаар эмхидхэгдэһэн байна.

Эдэ дутуунуудые зайсуулхын тулада манай партийна организаци коммунистнуудай, бүхы колхознигуудай үүсхэл эдэбхиие, ушар ёһо мэдэхэ ябадалые дээшэлүүлхын тулада партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэмжээнүүдые абажа байна. Манай коммунистнууд партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тула эрид шууд тэмсэжэ байна.

СССР ДОТОР БАЙРЫН ГЭРЭЙ БАРИЛГА

Манай орондо гэр байрын ба…лга дэлхэй дээрэ үзэгдөөгүй ур… ехэ далайсатайгаар хэгдэдэг …лоо. Миил дайнай дүүрэһэнһээ …шо городуудта болон хүдэлмэ…шэдэй посёлогуудта 155 миллион …адратна метрһээ үлүү талмайтай …йрын гэрнүүд баригдаба. Мүн энэ …соо хүдөө нютагуудта гурбан …иллион 800 мянган байрын гэр…үүд бодхоогдоо. Хэдэн олон горо…уд болон хүдэлмэришэдэй посё…гууд шэнээр байгуулагданхай, …дэ таатай зохид гэр байрануу…а гадна, мүн һургуулинуудай, …үбуудай, Культурын байшангуу…й, кинотеатрнуудай, больницануу…, хүүгэдэй садуудай болон бу… культурна ажаһуудалай эмхи …рганууудай гоё һайхан байшан…уд баригданхай.

…гэбэшье, гэр байрын талаар со…тскэ хүнүүдэй улам ехээр табижа …йһан эрилтэнүүд үшөө дүүрэнээр …агаргаданагүй. 1926 онойхидо ор…доо мүнөө улад зониинь гурба …инһаа үлүү гаратар, 1940 оной…до орходоо 30 процентһээ үлүү…р ургаад байһан тэдэ городууд… гэр байрын талаар илангаяа ду…маг байна.

…Ажалшадай байра байдалай ус…ние хэлбэрилтэгүйгөөр һайжа…улха тухай Коммунистическэ …ртиин болон Советскэ правитель…ын гаргажа байһан саг үргэл…н анхарал оролдолго хадаа …СР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ …адахи табанжэлэй түсэб тушаа …ртиин арбан юһэдэхи съездын …рективэнүүд соо эли тодоор ха…дана. Тэдэ директивэнүүдэй …оор городуудые болон хүдэлмэ…шэдэй посёлогуудые болбосон …элтэй болгохо тушаа, тэндэ бай…н гэрнүүдые бариха тушаа ехэ …элмэри хэхэ гэһэн айхабтар … программа хараалагданхай. Гу…нэй гэр байрын барилгада капи…льна вложени дүрбэдэхи табан …лтэй сасуулбал хоёр дахин тухай … болоһон байна. Городууд бо… хүдэлмэришэдэй посёлогуудта …рэнэй барилгын талаар хамта …ун табан миллион квадратна метр …лмайтай байрын шэнэ гэрнүүд …ригдаха юм гэхэ гү, али тэрэнь …йнай урда тээхи гурбан табан …л соо шэнээр баригдаһан гэр…үдэй тооһоо дутуугүй шахуу олон …ха юм.

…Городуудай болон хүдэлмэришэ… посёлогуудай улад зоной ком…нальна болон ажаһуудалай хан…гые улам һайжаруулха, водо…оводно, канализационно, тепло…кационно болон газификационно …ынүүдые үргэдхэхэ, городской …анспортые үргэдхэхэ, городуудые …бософн түхэлтэй болгохо ябада…е һайжаруулха гэжэ хараалаг…нхай.

…Коммунальна барилгада зорюул… капитальна вложенинүүдэй хэм…энь 1950 онойхидо орходоо табан …лэй эсэс хүрэтэр табин процент …зуу ехэ болохо юм.

…Энэ жэлдэ городуудта нёдондо…йхидо орходоо һураггүй ехэ гэр …йрын талмай ашаглалгада оруу…даха байна. 1953 оной түрүүшын …хад жэл соо хэгдэһэн байрын …эй барилгын хэмжээн 1952 оной …н лэ тэрэ үе соохидо орходоо … долоон процент болоһон бай…. Гурбадахи квартал соо бай… гэрэй барилгын темп бүри …дан түргэн болобо. Манай оро… томо томо городуудта болон …рэнэй промышленна центрнүүдтэ …лэй жэлнүүд соо хэдэн олон гоё …хан байшангууд баригдаа.

…Советскэ Союзай столица—Моск…а үнгэрэгшэ хоёр жэлэй турша … олон дабхар байрын гэрнүүд …эн зуугаадаараа бодхоогдоо. Тэ…эй байрын талмайнь миллион …адһаа үлүү квадратна метр бо…ю. 1952 ондо москвичнууд 1940 …ойхидо орходоо хоёр дахинһаа …үү ехэ байрын гэртэй болоһон …гаа. Энэ жэлдэ Москвагай ба…ташад үнгэрэгшэ жэлэй түсэб… үлүү гараха хэмжээтэйгээр ба…лгын хүдэлмэриин жэлэй түсэ…е болзорһоо урид дүүргэхын тү… эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

…Ленинградта 1952 ондо гурбан …н мянга гаран квадратна метр …йрын гэр ашаглалгада үгтөө һэн. … жэлдэ улам ехээр табигдаһан …збөө ленинградецууд амжалта…гаар дүүргэжэ байна. «Запорож…ль» заводой коллектив түрүү… хахад жэл соо түсэбөөр хараа…даһанда орходоо гурба дахин …үү ехэ байрын гэр барилгашад… тушаан абаба. Дайнай үедэ …һан шахуу һандаргагдаһан ге… город Сталинградта һүүлэй … жэл соо хоёр зуун табин таба …га гаран квадратна метр бай… гэр баригдаа. Мүнөө тус го…ой байрын гэрэй фонд сэрэгэй …а тээхиһээ үлүү гаранхай.

…Бүхы союзна республикануудта … ехэ байрын барилганууд хэгдэ… Жэшээнь, Азербайджанска …Р-эй столица—Бакуда миил һүү… хоёр жэл соо барилгада зо…улһан капиталовложени хоёр … табин таба миллион түхэриг …оо һэн. Городой ажалшад энэ …соо зуун арбан таба мянган …адратна метр байрын гэр абаба. …рагандинска нүүрһэнэй бассейн… дайнай хойто тээхи зургаан жэл … хэгдэһэн байрын гэрэй барил…гада табан зуун наян миллион түхэриг гаргашалагдаа. Казахска нүүрһэшэдэй город — Карагандада дүрбэн зуун хорин мянган квадратна метр байрын гэр ашаглалгада оруулагдаһан, арбан гурбан һургуули, юһэн клуб, гурбан Культурын байшан, жаран дүрбэн хүүгэдэй, эмнэлгын болон бусад культурна ажаһуудалай эмхи зургаанууд баригдаа.

А. НИКОЛАЕВ, СССР-эй Госпланай городской ажахын таһагай начальнигай орлогшо

Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской суднаар ябадаг каналай болон Куйбышевска, Сталинградска гидроэлектростанцинуудай районуудта шэнэ шэнэ һуурин газарнууд угаа ехэ хэмжээтэйгээр хэгдэһэн байна.

Тон шэнэ механизмуудые, шэнэ шэнэ барилгын хэрэгсэлнүүдые, хүдэлмэриин түрүү методуудые үргэнөөр хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ барилгын хүдэлмэриин методуудые практикада улам ехээр нэбтэрүүлнэ.

Москва, Ленинград, Магнитогорск, Запорожье болон бусад городуудай барилгашадай дүй дүршэл дээрэһээ харахада, барилгын монтажна хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилжа олон дабхар байрын гэрнүүдэй барилгые индустриальна методээр хэхэдэ айхабтар ехэ ашагтай туһатай байна. Жэшээнь, хэрбээ 1948 ондо Москвада зургаа—найман дабхар нэгэ гэрэй барилга хори—хорин дүрбэн һара соо хэгдэдэг байбал, мүнөө үедэ тиимэ барилга оройдоо зургаа—найман һара соо хэгдэнэ. 1948 ондо байрын гэрэй квадратна метр бүхэнэй барилгада 29,7 хүн-үдэр гаргашалагдаһан байбал 12,5 хүн-үдэр гаргашалагдадаг болоо. Тэрэнь юун дээрэһээ болооб гэхэдэ 1948 онойхидо орходоо 1952 ондо холбодог конструкцинуудай хэмжээнь хоёр хахад дахинһаа үлүү ехэ болоһон байха юм.

Социалистическэ промышленность болбол байрын гэрнүүдые индустриальна методээр бодхоохо ябадалые хангадаг шэнэ янзын машинануудаар болон механизмуудаар, түхеэрэлгэнүүдээр болон зэмсэг хэрэгсэлнүүдээр барилгашадые зэбсэгжүүлһэн байна, мүн зэбсэгжүүлжэшье үргэлжэлһөөр. Энэ хадаа ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ арга барилгашадта олгоно.

Партиин 19-дэхи съездын директивэнүүдэй ёһоор 1951 — 1955 онуудта капитальна барилга хэхэ түсэбөө дүүргэхын тулада мүнөө бии байһан барилгын организацинуудые томодхохо болон үргэдхэхэ, мүн шэнээршье байгуулха гэжэ хараалаганхай. Энэ табан жэл соо барилгын хэрэгсэл, гэр байшангай конструкцинууд болон детальнуудые бүтээн гаргадаг томо томо предприятинууд хүдэлжэ захалха юм. Гэр барилгын гол хүдэлмэринүүдые механизацилга дүүрэжэ зарим нэгэ процессуудые механизацилгаһаа бүхэли барилгын комплексно механизацилгада орохо ябадал хангагдаха байна. Мүн тэрэшэлэн барилгадахи проектнэ хэрэгые һайжаруулха, проект зохёолгын болзорые хороохо гэжэ хараалба.

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ нүхэр Маленковой хэлэһэн үгэ соогоо тэмдэглэһэнэй ёһоор, байрын гэрнүүдэй барилгада туйлалтанууд бии байгаашьеһаа энэ барилга үшөө муугаар лэ бэелүүлэгдэжэ байна. Хэдэ хэдэн Министерствонууд болон албан газарнууд барилгын түсэбүүдые дүүргэнэгүй, гүрэнэй һомолжо үгэһэн мүнгэн зөөри хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй, тэрээн дээрэһээ болоһо ажалшад байрын гэр холо дутамагаар абана.

Жэшээнь, 1952 ондо Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын предприятинууд дээрэ байрын шэнэ гэрнүүдые ашаглалгада оруулха түсэб оройдоо наян найман процент дүүргэгдээ һэн. Транспортна болон хүндэ машина бүтээлгын министерство байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулха тушаа түрүүшын хахад жэлэй түсэбые оройдоо гушан найман процент, Машина бүтээлгын министерство душэн гурбан процент дүүргэһэн байха юм. 1953 ондо байрын гэр барилгын гүрэнэй түсэбэй нилээд ехэ хубиие дүүргэхэ уялгатай байһан Барилгын министерствын подрядна организацинууд өөһэдынгөө даалгабаринуудые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Хэдэ хэдэн горисполкомууд байрын гэр барихын тулада үгтэһэн капиталовложениие һулаар ашаглана, тэрэнь союзна республикануудай байрын гэрнүүдэй гражданска Барилгын министерствонуудэй барилгын организацинуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэй үрэ дүн болоно. Тиимэһээ тэдэниие бэхижүүлжэ, тэдэнэй дэргэдэ хүсэтэ ехэ үйлэдбэриин техническэ базануудые байгуулха шухала.

Байрын гэрнүүдые ашаглалгада тушааха ябадалые барилгын организацинууд жэлэй турша соо нэгэ жэгдээр хэдэггүй, харин гол түлэб гурбадахи болон дүрбэдэхи кварталнуудта, жэлэй эсэстэ бэелүүлдэг байха юм. Тиихэдээ түрүүшын хахад жэл соохи даалгабаринуудаа холо дүүргээдүй байдаг.

Иимэ практика хадаа байрын гэрнүүдэй шанарыень муудуулдаг болон барилгын үнэ сэнгые ехэ болгодог огто хэрэггүй «штурмовщина» үүдхэдэг байна.

Тэрээнһээ гадна, хүдэлмэриин түрүү методуудые муугаар нэбтэрүүлдэг, өөһэдтөө бии байһан техникые болон барилгын түрүү трестнүүдэй дүй дүршэлые һулаар хэрэглэдэг, байрын гэрнүүдые кустарнаар, үни удаан саг соо үнэ ехэтэйгээр болон шанар муутайгаар баридаг тиимэ барилгын организацинууд үсөөн бэшэ бии. Шэнэ гэрнүүдые хэдэн олон дутуунуудтайгаар ашаглалгада оруулдаг муу практика үшөө усадхагдаадүй. Тэрээн дээрэһээ болоһо байрын гэрнүүдэй шанар муутай байһан хадань ажалшад тон зүбөөр гомодол баридаг байна.

Хэдэ хэдэн городуудта байрын шэнэ гэрнүүдые баригшад нютаг дээрэхи барилгын материалнуудаар, илангаяа хана бариха хэрэгсэлээр дутадаг байна. Энэ ехэхэн дутагдалые усадхаха гээшэ нютагай промышленностиин болон барилгын материалнуудай промышленностиин дайшалхы зорилго мүн болоно. Тиихын хажуугаар барилгын организацинууд болбол — түмэр-бетоноор болон галһаа айхагүй бусад ашагтай туһатай барилгын материалнуудаар байрын гэр бариха детальнуудые болон холбодог конструкцинуудые бүтээн гаргаха тушаа өөһэдынгөө туһалбариин предприятинуудай үйлэдбэриие хүгжөөхэ ябадалые түргэдхэхэ зэргэтэй.

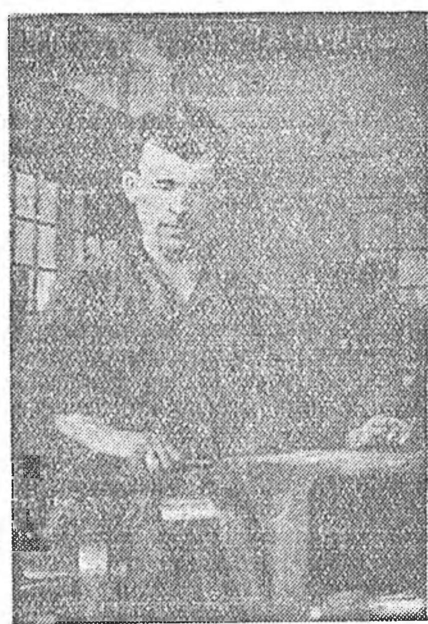
Барилгын организацинууд хадаа байрын гэрнүүдые ашаглалгада хаһа саг сооль оруулхын тулада, мүн тэрэшэлэн хүн зоной һуудаг посёлогуудта болон кварталнуудта водопровод, канализаци, харгы, мостовой, тротуар түхеэрхэ, мүн модо тариха хүдэлмэрине саг болзор соонь дүүргэдэггүй буруу практикые болюулха ушартай. Тиихэдээ эдэ хэмжээ-ябуулганууд һуурин газарнуудые элбэгжүүлдэг, ажалшадай ажаһуудалые һайжаруулдаг байһаниие анхаралдаа абаха шухала. Мүн тэрэшэлэн байрын гэрнүүдэй проект зохёолгын гээгдэлые усадхаха хэрэгтэй. Проектнэ организацинууд хадаа дүрбэн—табан дабхар, илангаяа галһаа айхагүй, нютаг дээрэхи материалаар хэһэн хананuудтай, завод дээрэ бүтээн гаргаһан байрын гэрнүүдэй детальнуудые болон конструкцинуудые хэрэглэжэ, байрын гэрнүүдые бариха типовой проектнүүдые зохёолгые түргэдхэхэ уялгатай.

Байра байдалай талаар ажалшадай улам ехээр табижа байгаа эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ СССР-эй городуудта болон хүдэлмэришэдэй поселогуудта мүнөө бии байһан байрын гэрэй фондые бүрин бүтэн байлгаха болон һэльбэн заһаха ябадал ехэхэн удхатай юм. Иимэ зорилгоор Министерствонууд, албан газарнууд болон Союзна республиканудай Министрнүүдэй Соведууд жэл бүри гүрэнһөө угаа ехэ мүнгэн зөөри абана. Теэд байрын гэрнүүдэй текущи болон капитальна заһабарилга хэхэ түсэбүүдые Министерствонууд болон албан газарнууд тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Байрын гэрнүүдые капитальнаар заһабарилха хэрэгтэ Ленинградска горисполкомой байрын гэрэй управлениин һайн дүй дүршэл хэрэглэгдэнэгүй. Тэрэ управлени хадаа городойнгоо нютагай Соведуудэй мэдэлдэ байһан байрын гэрнүүдэй комплексно заһабарилгые хэдэн олон жэлэй турша соо түргэн методээр хэдэг болонхой.

Байрын гэр барилгын талаар бии байһан гээгдэлые усадхахын тулада тон түрүүн техникэ хэрэглэлгые һайжаруулха, түрүү индустриальна методуудые хүдэлмэриин практикада түргэнөөр нэбтэрүүлхэ, даалгабариин дүүргэлтые бригадаһаа эхилээд барилгын трест хүрэтэр шалгажа байха хэрэгтэй. Социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, түрүү барилгашадай болон коллективуудэй, тон түрүүн Московско горисполкомой, Ленинградска горисполкомой, Магнитстройн, Запорожстройн болон бусад барилгын организацинуудай дүй дүршэлые эдэбхитэйгээр тарааха шухала.

Манай промышленность, проектнэ организацинууд болон барилгын трестнүүд Парти болон Правительстваар хараалагдаһан байрын гэрэй барилга хэхэ үргэн ехэ программые амжалтатайгаар дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой байна. Тиимэһээ байрын гэрнүүдые түргэнөөр, һайнаар, үнэгүйгөөр барижа, энэ программые дүүргэхын тулада бии бүхы резервүүд болон арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэхэ шухала. Тингэжэ өөрынгөө шанарай, гоё һайханай талаар ба таатай зохид байдалай талаар советскэ хүнүүдэй улам ехээр ургажа байһан эрилтэнүүдтэ таараха, тиимэ гэр байшангуудые бариха ёһотойбди.

Улан-Удын мотор заһабарилгын заводой коллектив Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ойе ажалай амжалтаар угтаа. Тус заводой слесарь И. И. Алексеев үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Алексеевич хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Манай бүлын олзо доход

Парти, правительствын угаа ехэ туһаламжа үзүүлжэ байһанай ашаар колхозууд өөһэдынгөө ниитын ажахые улам хүгжөөжэ байна. Энээнтэй хамта колхозниугуудай олзо доход хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ.

Манай колхозые абаад үзэе. Поли дээгүүрнай машинно-тракторна станциин хэдэн арбаад трактор, комбайн болон бусад хүсэтэ машинанууд хүдэлмэрилжэ, баян таряа ургуулна, малдамнай үбһэ тэжээл бэлэдхэнэ. Тэрэнэй ашаар колхозниугуднай хэһэн ажалта үдэртөө мүнгэ, таряа болон бусад продуктнуудые ехээр абана. Миниие бүлын олодог олзо доход тэрэнэй бодото гэршэ болоно. Би өөрөө колхозой тогтоһон сагһаа хойшо правлениингээ даалгаһан бүхы хүдэлмэринүүдые үнэн зүрхэнһөө оролдон дүүргэдэг байнаб. Түрүүшээр жиирэй колхозник ябаа һэм. Удаань трактористаар, тиигээд колхозой агротехнигээр, кладовщигаар хүдэлмэрилөөб. Нёдондонһоо хойшо моришон болонхойб. Тиихэдэ нэгэ һурагшаһаа бэшээрээ гэрһээ табан хүн колхозой элдэб ажалда ябанабди. Хүбүүмни прицепщик, хоёр басагад гахайшан ба тахяашан, хүгшэмни колхозой яслида хүдэлмэрилнэ.

Үнэн сэхэ ажал үндэрөөр сэгнэгдэнэ. Жэлһээ жэлдэ ажалта үдэр олоор оложо, таряа, мүнгэ ехээр абанабди. Нёдондо манай бүлэ 1700 ажалта үдэр оложо, тэрэнэйнгээ түлөө 492 пүүд таряа, 1700 түхэриг мүнгэ абаһан байгаа. Энэ жэлэй 10 һарын хүдэлмэриин дүнгөөр, манайхин 1600 ажалта үдэр олоһон байба. Жэлэй эсэс хүрэтэр 2000 халягдаха. Мүнөө жэлэй ургасаһаа 150 пүүд таряа, мүн 1226 түхэриг мүнгэ авансаар абаабди. Гадна, ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ 3 поршоонхо энэ жэлдэ абтаа. Энээнһээ гадна, хамһабариингаа ажахыһаа олзо доход оруулнабди. Нёдондонһоо хойшо хубсаһа хунар яһала абаабди. Мүнөө жэлдэ абаһан тарямнай ойроо хүртөөгүй, хуушан тарягаа эдижэ байнабди. Колхознай жэлэй эсэс болотор үшөө ехэ таряа хубааха юм.

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай ба интеллигенциин, бүхы советскэ хүнүүдэй материальна байдалые саашадань һайжаруулхын түлөө туйлай ехэ анхарал хандуулна. Тэрэнэй харюуда бүри оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ, хүдөө ажахые түргэнөөр саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэхэ байнабди.

П. Белозеров, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн.

Түрүү сельпо

«Советскэ худалдаа наймаа һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, Баргажанай аймагай Уланай сельпогой № 4 магазин түрүү һуури эзэлжэ ябана. Энэ магазин (даагшань нүхэр Шарушкин) эд бараа худалдаха октябрь һарынгаа даалгабари 150 процент дүүргэө.

Нүхэр Шарушкин эд хэрэглэгшэдэй эрилтые гүйсэд хангахын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Тэрэнэй даажа байһан магазинда үргэн хэрэглэлэй эд бараан таһалгаряагүй асарагдажа байдаг.

О. Раднаев.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ АНХАРАЛАА ЕХЭЭР ХАНДУУЛАЯ!

Үбэлжэлгые бэлэдхэлгүйгөөр угтаба

Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Мельников) малажал хүгжөөхэ талаар парти ба правительствын табиһан шухала зорилгые мүнөө хүрэтэрөө ойлгоодүй байһаар. Энэ колхоздо малай үбэлжэлгые оройдоо бэлэдхэлгэгүйгөөр эхилээ гэхэдэ болохо. Малай нэгэшье байра ёһото һайнаар заһагдаагүй. Хорой хотонуудынь хүсэд һайн үүдэ, воротагүй, тэдээниие заһахын тула нэгэшье һургааг, столб бэлэдхэгдээгүй байшоо. Мүнөө малай үбэлжэлгэ эхилжэ, һайн уһалуури бэлэдхэхээр саг болоо. Теэд тус колхоздо энээн тушаа хэншье анхаралаа хандуулнагүй.

Сэлэнгэ гэжэ тосхондо нэгэ байра соо аяар 700 толгой хонин байлгагдана. Тэдээн соонь хүсэ шадал муутай, туранхайшье хонид бии. Теэд, тэдэнь илгагдажа, һайн харууһалга, эдеэлүүлгэдэ оруулагданагүй. Тэрэшэлэн һүнэй-товарна фермэдэ малай муугаар харууһалагдаһанай гэмээр нэгэ үнеэн сүүдхэдээ оройдоо 0,5—2,5 литр һү үгэнэ. Тэрээнһээ байтагай, һаалишан Емельянова табан үнеэгээ оройдоо һаахаяа болишоо. Тиихэдэ тугалшад Власова, Степанова, Казакова гэгшэд тугалнуудаа тон муугаар харууһална, заримдаа бүхэли үдэртөө уһалангүй байлгана. Тиимэһээ тугалнуудынь туража эхилээ.

Гадна, малай нэгэшье байра зунайнгаа нааг шэбхэһээ сэбэрлэгдээгүй байһаар. Малынь хүсэд хушалтагүй байрада байна гэхэдэ болоно. Үнеэн һүрэг соонь зуу гаран тугаллаха үнеэд бии. Теэд мүнөө хүрэтэр тэдээндэ тугаллаха байра түхеэрэгдээтүй байха юм. Үнеэдэй тугаллаха сагай ойротожо байбашье, колхозой правлени тугаллаха байра бэлэдхэхэ тушаа оройдоо бодомжолногүй. Фермэдэнь 12 толгой бухануд бии. Теэд тэдэнэй хойноһоо харууһалха нэгэшье хүн табигдаагүй байһаар.

Тус колхоздо үбһэ тэжээл тон гамгүйгөөр, нормогүйгөөр гаргашалагдана. Үбһэ тэжээл хэжэ эдюулхэ яслинуудай ба кормушкануудай түхеэрэгдээгүй дээрэһээ үбһэн ба зелёнкын хахадынь шахуу үригдэжэ, малда гэшхэгдэжэ, хэрэггүй болоно. Теэд энэ колхоз тиимэ ехэ тэжээл бэлдэнхэй гэхын аргагүй. Тэжээлэй балансын табигдаагүй дээрэһээ малажалай фермэнүүд малдаа хэды шэнээн тэжээлэй хэрэгтэй болохыень, хэды шэнээн тэжээлэй бии байһыень мэдэнэгүй. Тэрэшэлэн комбайнуудай хуряаһан полинууд дээрэһээ нэгэшье килограмм соломо суглуулагдаагүй, барандаа полинууд дээрээ хэбтэһээр. Фермэнүүдтэ тэжээлэй запас эртээнһээ зөөгдөөгүй. Тиимэһээ малнуудынь үбһэ соломоор дуталдажа, дутуугаар эдеэлжэ, үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө туража байна.

Тус колхоздо малай үбэлжэлгын иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие Иволгын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдшье, аймагай хүтэлбэрилхы организацинуудшье яһала мэдэхэ юм. Теэд энээн тушаа юундэ анхаралаа хандуулнагүй гээшэб?

И. Галсанов.

Малай байранууд дулаалагдаагүй байһаар

Мүнөө малай үбэлжэлгын тон харюусалгатай үе ерэбэ. Гэхэ зуура «Улаан-Далахай» колхоз малайнгаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл муутай байшоо. Энэ ушарһаа мүнөө малай 20 гаран гүүртэнүүд болон отаранууудай малнууд хушалта муутай, дулаалагдаагүй, дезинфекцилэгдээгүй байрада үбэлжэжэ байна. Олон байранууд хуушанай уйтан, харанхы далнууд байһан мүртөө һайтар дулаалагдаагүй, сэбэрлэгдээгүй. Тугалнуудай, эшэгэ хурьгадай байха байранууд соо ариг сэбэр тон муугаар сахигдана. Колхозой правлениин извёстко асаруулаагүй дээрэһээ малай байранууд болон малшадай һуудаг гэрнүүд сагаадагдаагүй, залуу малай байранууд дезинфекцилэгдээгүй байна.

Энэ жэлдэ тус колхозой сабшалан дээрэ ногооной һайнаар ургабашье, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб арайхан гэжэ 77 процент дүүргэгдээ. Теэд шугы бургааһан соогуур, сабшалангай захаар үдхэн һайн ногоон сабшагдангүй орхигдошоһон байха юм. Гадна, зургаан гектар зелёнко сабшагдаад, удаан саг соо хуряагдангүй, малда эдюулэгдэжэ ба гэшхэгдэжэ ехэ хоролтодо ороо, зарим хубинь саһанда даруулаа. Энэ ушар юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ, малаа тобир тарганаар ондо оруулха тушаа һаналаа хүсэд табидаггүй байгаа.

Колхозой үйлэдбэриин түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ 60 үнеэдэй байха нэгэ байра, 200 хониной байха нэгэ байра ба моридой нэгэ байра баригдаха байһан аад, моридой байра баригдажа эхилэгдээшьегүй, нүгөөдэ хоёр байрануудынь һая хахадлагдажа байна. Эндэ 6 хүнһөө бүридэһэн барилгын бригада бии нэрэтэй аад, колхознигуудынь ажалдаа дуратайдаа гаража, дурагүйдөө үгы байдаг. Тэдэнэй ажалые хэншье шалганагүй, хүтэлбэрилнэгүй.

Г. Захаров.

Закаменай аймаг.

Һаалишадай дурадхал

Киногой дүүрэһэнэй һүүлээр залуушуул олоороо һубарилдан, шууялдан клубһаа гараба. Шанга шанга энеэдэн, хүхюун хөөрэлдөөн дуулдана. Нэгэ залуухан басаган дуу татаба, тиихэдэнь тэрээниень барандаа дабтажа дуулалдаба, мүн гармони наадаба. Хүхюун ирагуу дуунай аялган колхозно тосхон Зырянск дээгүүр зэдэлэн, Зырянска ГЭС-эй проводануудай аялгантай нэгэдэн, Прибайкалиин тала дайдаар холуур сууряатана.

Залуушуул тосхоной үйлсөөр жэрылдэн ябанад. Уданшьегүй тэдэнэй дундаһаа хоёр басагад, «Путь к коммунизму» колхозой һаалишад Варя Голубева Ирина Батурина хоёр таһарба.

—Хайшаа ошобот, басагадууд?—гэһэн үгэнүүд хойноһоонь дуулдаба.—Иимэ эртэ гэртээ ошохотнай гээшэ гү?

—Бидэндэ эртэл хадаа һайн юм,—гэжэ мүнөөхи басагад харюусаад, гүйлдэжэ ябашабад.

Теэд тэдэнэр гэртээ ошохоёо яараһан байгаагүйл ха. Нэгэ бага үйлсөөр ябан ябатараа Варя Ирина хоёр Федосья Ильинична Неродовагай гэр тээшэ шэглэбэд. Федосья Ильинична мүн лэ һаалишан юм, зүгөөр фермэдэ һураггүй үнинэй хүдэлмэрилдэг. Варя Ирина хоёр энэ үнинэй һаалишанда заалгажа, һаалишад болоо юм. Комсомольско суглаанай шиидхэбэреэр эдэ басагад фермэдэ хүдэлмэрилхөөр томилогдоо гэжэ анха түрүүн дуулахадаа, энэ һаалишан залуу һаалишадта бүхы шадалаараа туһалжа, тэдэниие өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаһан байгаа.

—Таанадни юундэ дуулана, нааданагүйбта?—гэжэ Федосья Ильинична басагадые дулаахананаар угтаба.

—Кино хараад ерэбэбди. Танда, Федосья Ильинична, хэрэгтэйбди.—гэһэн бэеэрээ басагад киножурнал дээрэ түрүү колхозой һүнэй-товарна фермые хараһан тухайгаа, тэндэ тэжээл буйлуулга, шэрэлгэ, мал уһалалга, үнеэ һаалга ба бусад хүдэлмэринүүдэй электричествын хүсөөр механизацилагдаһан тухай хөөрэбэд.

—Тиигэһэн бэеэрээ таанадни эдэ бүгэдые өөрынгөө колхоздо бии болгоё гэһэн дурадхал оруулха гэжэ шиидэбэ гүт?—гэжэ Федосья Ильинична энеэбхилэн дуугарба.

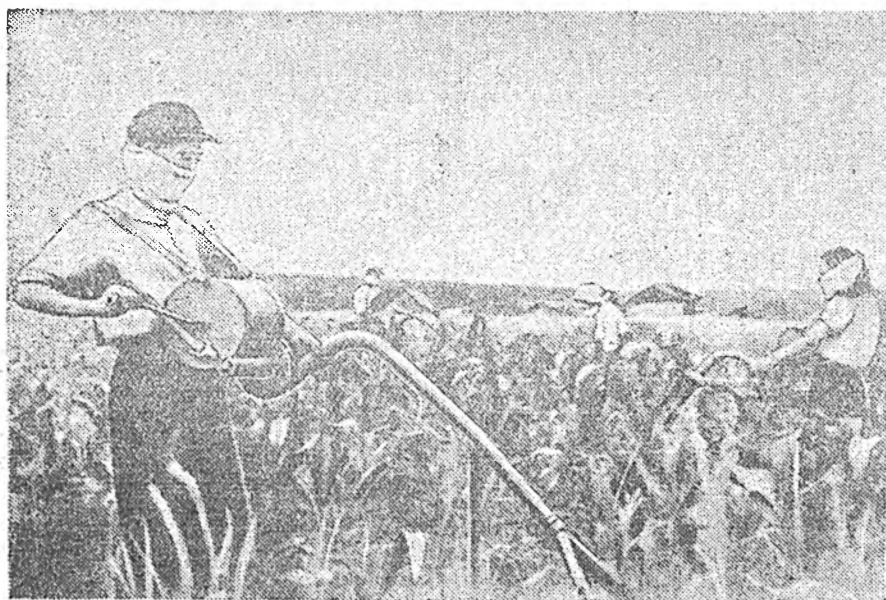
—Тиигээ даа, тиигэжэ шиидээбди,—гэжэ Варя зоригтойгоор харюусаба.

—Гансата бултыень бэшэшье һаа, хабар тээшэ угайдхадаа электрын хүсөөр үнеэ һаадаг болоошье һаа һайн байгаа, — гэжэ Ирина дуугарба. — Үглөөдэр колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ энэ дурадхалаа заабол оруулхабди. Федосья Ильинична манай дурадхалые дэмжэхыетнай гүйнабди.

—Заабол дэмжэхэб, — гэжэ Федосья Ильинична харюусаба. — Би өөрөөшье электрын хүсөөр үнеэ һааха тухай ходо һанажа ябадагби. Тугалнуудайшье эхэһээ таһалагдажа түлжүүлэгдэдэг ха юм. Жэшээнь, бидэнэр мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө мянгаад литр һү һаахамнай. Харин үнеэдээ электрын хүсөөр һаадаг, үшөө шэмэтэ тэжээл ехээр эдюулдэг болоходоо хоёр дахин ехэ һү һаадаг болохо һэмди.

Үглөөдэрынь «Путь к коммунизму» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Артельнэ ажахынгаа бүхы һалбаринуудые эрид шууд хүгжөөлгэдэ шэглүүлэгдэһэн олон үнэтэ дурадхалнуудые тус суглаан дээрэ колхознигууд оруулаа. Тэрэ тоодо залуу һаалишадай дурадхал һайшаагдаһан байна. Ерэхэ жэлдэ электрын хүсөөр үнеэ һааха аппарат худалдажа абаха гэжэ суглаан тогтообо.

В. Тимошина.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республика. Корейскэ таряашад хүдөө ажахын культуранууда̄й ургаса дэшэлүүлхые оролдоно. Полнии дайсадтай ба буртаг үбшэнүүдтэй тэмсэл амжалтатайгаар хэгдэнэ. Гүрэн хорото химикадуудаар ба хоро сүршэхэ хэрэгсэлнүүдээр таряашадые хангана.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пхеньян шадар. Таряашад полидо хоро сүршөөжэ байна.
ТАСС-эй фотохроника.

Чехословацко-советскэ хани барисаанай һара

ПРАГА, ноябрийн 17. (ТАСС). Чехословацко-советскэ хани барисаанай һара Чехословакида амжалтатайгаар үнгэржэ байна. Советскэ Союз тухай хөөрэлдөөнүүд предприятинуудта, эмхи зургаануудта, хүдөө ажахын эблэлнүүдтэ үнгэргэгдэнэ, советскэ кинофильмнүүд харуулагдана.

Ород хэлэнэй курсануудта һуралсагшад советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудаар болоһон уншагшадай конференцинүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, Словакида 2500 хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө.

«Советскэ Союзай ба Чехословацка республикын хоорондо хани барисаан, харилсан туһалалсаһа ба дайнай хойто тээхи хани харилсаан тухай договорой 10 жэлэй ой» гэжэ выставкэ Прагада нээгдэжэ, столицын ажалшадые ехээр һонирхуулна. Үдэр бүри тэрэнииие хоёр мянга гаран хүн, амаралтын үдэрнүүдтэ—4—5 мянган хүн харана.

Чехословакида айлшалжа ерэһэн советскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегаци тус оронойхи хэдэн олон предприятинуудта, эмхи зургаануудта, хүдөө ажахын единэ кооперативуудта ошобо. Делегациин хүтэлбэрилэгшэ академик К. И. Скрябин ноябрийн 16-да Братиславада нютагай предприятинуудай үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзаба.

Вьетнамай Демократическа Республикада советскэ литературэ хэблэгдэнэ

ШАНХАЙ, ноябрийн 17. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын дамжуулһанай ёһоор, Вьетнамска Арадай Республикада дайнай үеын бэрхэшээлнүүдые тоохолоожо байбашье, советскэ литература олоор вьетнам хэлэн дээрэ оршуулагдажа хэблэгдэнэ. Гүрэнэй издательство В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай олон зохёолнуудые хэблэн гаргаа. Мичуринай, Лысенкын ба советскэ бусад эрдэмтэдэй научна зохёолнууд вьетнам хэлэн дээрэ тэрэшээлэн оршуулагдаба. Советскэ Союздахи ажабайдал тухай бэшэһэн брошюранууды хүнүүд ехээр хэрэглэнэ.

Румынида ород хэлэнэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэнэ

БУХАРЕСТ, ноябрийн 17. (ТАСС). Ород хэлэнэй багшанар ба мэргэжэл ехэтэй оршуулагшад Румынида жэл бүри улам олоор хэрэгтэй боложо байна. М. Горькиин нэрэмжэтэ ород хэлэнэй ба литературын Бухарестскэ педагогическа институт ород хэлэнэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэнэ. Эдэ факультедүүдтэ 2 мянга гаран студентнүүд һуралсана. Тус институт 480 хүниие бэлэдхэжэ гаргаа. Тэдэнэр һургуулинуудта ба вузуудта, гүрэнэй аппарадта хүдэлмэрилхэеэ эльгээгдэбэ.

Янцзы мүрэнэй эрье дээрэхи город

ПЕКИН, ноябрийн 17. (ТАСС). Янцзы мүрэнэй урда эрье дээрэ, Хубэй провинцида Хуанши гэжэ шэнэ город бодожо байна. Энэ город байһан газарта дүрбэн жэлэй урда тээ хоёр багахан тосхон байһан юм. Шабартай ба ухаабтай муу харгынууд, хэдэн жэжэ мастерской эндэ байһан юм.

Арадай засагай тогтоһонһоо хойшо энэ районой тухэл шарай бүрин хубилаа. Хуанши город тус оронойхи промышленнэй ехэ центр боложо байна. Дае гэжэ түмэрэй руднигууд һэргэөн бодхоогдожо, тэндэ металлургическа томо завод хүдэлмэрилнэ. «Хуасинь» гэжэ компаниин цементнэ заводууд орооной олон янзын районуудта цемент үгэнэ. Нютагай электростанци Хуаншиин заводууд ба руднигуудые энергээр хангахаһаа гадна, Хуаншиин олохон предприятинуудые энергээр хангана.

Городой пристанинуудта томо суднанууд зогсоно. Город соо автобусууд ниишэ тиишэ ябасагаана. Гэрнэй ба кооперативна магазинууд нээгдээ. Эхин 16, дунда нэгэ һургуули, медицинскэ һургуули хүдэлмэрилнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ бүхэ дээрэ 167 мянган квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд эндэ баригдаа. Энэ жэлдэ Хуаншиин ажалшад үшөө 100 мянган квадратна метр гэр байрын талмай абаха байна. Больницын, кинотеатрын ба драматическа театрын байшангууд городто баригдана. Город шадарай гоё һайхан газарнуудта парк түхеэрэгдэжэ байна.

Шэнэ город хүгжэлтын ехэ перспективэтэй юм. Хуанши шадар түмэрэй руда, нүүрһэ, извёстко ба промышленностиие хүгжөөхэ бусад түүхэй эдүүд элбэг ехэ бии. Һаяар Хуанши Хитад оронойхи хүндэ промышленностиин ехэ центр болохо байна.

Вьетнамай Демократическа Республикын министрнүүдэй Соведтэ

ШАНХАЙ, ноябрийн 16. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, һаяхан президент Хо Ши Минэй түрүүлэлгэ доро Вьетнамай Демократическа Республикын министрнүүдэй Соведэй заседани болобо.

Һүүлшын һаранууудай туршада дотоорх дотоодын ба гадаадын байдалые шэнжэлэһэй һүүлээр, сэрэгэй байдал тухай вьетнамска Арадай армиин командалагша генерал Во Нгуен Зиап гэгшын тоосооне заседанида һабаадагшад шагнаба. «Оронай баруун-хойто зүгтэ үнгэрһэн жэлэй намар-үбэлэй кампанида илалта туйлаһанай ба Патет-Лаогой хойто талада 1953 оной хабар дайсаниие бута сохиһоной һүүлээр, дайсаһай тылдэ партизанска хүдэлөөн нилээд эдэбхитэй болоо» гэжэ генерал Во Нгуен Зиап тоосоон соогоо зааба.

Дайсан хадаа Улаан мүрэнэй дэргэдэ (Хойто Вьетнам) «сэбэрлэхэ» хэдэн ехэ операцинуудые хэһэн болобошье, вьетнамска Арадай арми дайсанда эсэргүү доботоо хэжэ, дайсаһай олон солдадууд ба офицернүүдые үгы хэбэ» гэжэ генерал саашань зааба. Дайсаһай хэһэн ниитэ һүүлшын операци бүрин бүрүү һэрэбэ.

Министрнүүдэй Совет «деревнида арадай захиргаанай комитедүүдые бэхижүүлхэ программа» баталба.

Тэрээнһээ гадна, министрнүүдэй Совет хүдөө ажахы налог тухай хуулиин зарим пунктнүүдые заһабарилба, дайсаһай тылдэ ба хадатай районуудта ажаһуудаг хүн зоной мүнгэ хэрэглүүлхэ баһадхаба.

Уругвайско-советскэ хани барисаанай һара

МОНТЕВИДЕО, ноябрийн 16. (ТАСС). Культурна холбооной уругвайско-советскэ институдай эмхидхэһэн уругвайско-советскэ хани барисаанай һара Уругвайда ехэ амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байна.

Промышленностиин, хүдөө ажахын, культурын талаар Советскэ Союзай туйлаһан амжалтануудта, мүн советскэ арадай ажана һайн байдалай ургалтада зорюулагдаһан фотовыставкэ институдай байра соо нээгдэбэ.

Советскэ Союзһаа һая бусажа ерэһэн уругвайска мэдээжэ врач Освальдо Лусардо советскэ медицинын амжалтанууд тухай элидхэлые выставкын нээгдэхэдэ хэбэ.

Советскэ Союз зол жаргалта ажабайдал байгуулна гэжэ Лусардо хэлэбэ. Тиин тэрэ хадаа эб найрамдал түлөө. Советскэ Союзда ошоод ерэһэн хүн бүхэн эб найрамдалые Советскэ Союзай үнэн сэдьхэлээрээ хүсэдэг ба эб найрамдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмэсэдэг байһандань һэжэгэлжэ шадахагүй байба.

Элидхэлэй һүүлээр советскэ кинофильмнүүд харуулагдаба.

Чехословакиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Вода-Пекса наһа бараба

ПРАГА, ноябрийн 17. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Чехословакиин коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол Чехословакиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь Бердоаиха Вода-Пексын наһа бараһан тухай мэдээсэбэ.

Холлинэниие сүүдлэхэ заналта хэгдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябрийн 16. (ТАСС). Сан-Францискоһаа Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлэнэй ёһоор, федеральна жюри хадаа 1950 ондо США-гэй президентын тушаалда прогрессивнэ партиһаа дэбжүүлэгдэһэн кандидат Винсент Холлинэн гэгшые олзын налог түлэхэ ябадалһаа «зайсаба» гэжэ гэмнэбэ. США-гэй правительство хадаа 1946 онһоо 1951 он хүрэтэр 65 мянган доллар налог түлэлгэһөө зайсаба гэжэ Холлинэниие ба тэрэнэй һамганиие гэмнэһэн байна.

Жюри г-жа Холлинэниие зүбтүүлэбэ. Холлинэниие 25 жэлэй болзороор түрмэдэ хааха заналта хэгдэбэ.

Даниие милитаризацилга

КОПЕНГАГЕН, ноябрийн 17. (ТАСС). «Ланд ог Фольк» газетын мэдээсэлэнэй ёһоор Воруп гэжэ нютагта һая казармануудай тухайн нээгдэхэдэ, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй барилгын албанай начальник подполковник Ягд хадаа мүнөө үдэр бүри дунда зэргээр сэрэгэй 2—3 барилга ашаглагдаһа оруулагдана, барилгатай холбоотой гаргашануудай датчка 1 миллион крон хүрэтэр тоологдоно гэжэ мэдүүлбэ.

Мүнөө гэр байрагүй бүлэнэрэй дундаһаа үдэр бүри 25 бүлэ энэ мүнгөөр байргэдһан уужам һарууль байрада орожо болохо байгаа гэжэ газетэ бэшэнэ.

Дунда восточно сэрэгэй блогые байгуулха замаар

БЕЙРУТ, ноябрийн 17. (ТАСС). «Арраоод» газетын мэдээсэлэнэй ёһоор, «Хани барисаан ба бэе бэедэ доботолхогүй тухай» турецко-иракска договор 25 жэлэй болзороор һаяхан Багдадта баталагдаба.

Рейтер агентствын багдадска корреспондентын мэдээсэлые барималан, тус газетэ хадаа энэ договор сэрэгэй талаар хоёр оронойхи хоорондо хани барисаа бэхижүүлхэ харалана гэжэ тэмдэглэнэ. Энэ договор болбол Турциин ба дутын восточно бусад оронуудай хоорондохи хоёр талын сэрэгэй түрүүшын хэлсээн мүн гэшээ гэжэ заагдана. Турциин, Пакистанай, Ирагай ба Иранай хабаадалгатайгаар дунда восточно сэрэгэй блок байгуулгые бэлэдхэхын тула Холбоото Штадуудай ниитэ хэлсээ баталуулхые ярана.

финляндиин шэнэ правительство

ХЕЛЬСИНКИ, ноябрийн 17. (ТАСС). Мүнөөдэр республикын президент Паасикиви финляндска банкын главна директор Туомиоя гэгшын буридүүлһэн финляндска шэнэ правительствын составые баталба. Правительствода ниитэ хүнүүд ороо гэбэл:

Премьер-министр — Сакари Туомиоя, гадаадын хэрэгүүдэй министр — Ральф Тернгрен, оборонын министр — П. Хетемяки, юстициин министр—Рейно Куускоски, дотоодын хэрэгүүдэй министр — Х. Каннисто ба бусад.

Панмыньчжоньдохи зүблөөн дээрэ

ПЕКИН, ноябрийн 17. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо нигэжэ дамжуулба:

Политическэ конференциин асуудалнууд тушаа хэлсээ хэжэ байгаа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Хитадай Арадай Республикын делегаци мүнөөдэр коммюнике толилбо. Тэрээн соонь нигэжэ хэлэгдэнэ:

Политическэ конференциин асуудалнууд тушаа хоёр талын хоорондохи хэлсээнэй 13-дахи заседани ноябрийн 16-да болобо.

Ноябрийн 14-дэ заседани дээрэ хоёр талын түлөөлэгшэдэй һайшааһан, хөөрэлдөөнэй зүблэжэ зүйл ба процедура тухай хэлсээнтэй зохилдуулан, хоёр тала болбол подкомитедүүдые байгуулха тухай ба эдэ подкомитедүүдэй зүблэхэ зүйлэй пунктнууд тухай асуудал түрүүшын ээлжээндэ шиидхэхэ ёһотой юм. Эдэ подкомитедүүд зүблэхэ зүйлэй пунктнүүдые тус тустань зүбшэн хэлсээхэ байна. Гэбэшье, ноябрийн 16-най заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, американска талын түлөөлэгшэ Артур Дин энэ процедурые тоодо абангүйгөөр, подкомитедүүдэй байгуулагдахын урда тээ гол асуудалнуудые шууд зүбшэн хэлсэлгэдэ оруһон байна. Энэнь хоёр талын зүбшөөһэн зүблэхэ зүйлдэ таарангүй гэжэ Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэ Хуан Хуа гэгшын заһанай һүүлээр, американска түлөөлэгшэ гол асуудалнуудаар үгэ хэлэхэеэ болибо. Хоёр талын зүбшөөлтэйгөөр хоёр талын түлөөлэгшэд хадаа зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи пункт — политическэ конференциин состав ба тэрэниие зарлаха газар тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ подкомитет байгуулба. Тиихэ зуураа, хоёр талын түлөөлэгшэд хоёр зүйлэй хоёрдохи асуудалые — политическэ конференци зарлаха саг тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхын тула нэгэ подкомитедтэ өөһэдыһөө түлөөлэгшэдые томилбо. Эдэ хоёр подкомитедүүд ноябрийн 17-ной үглөөнэй 11 часта уулзаха ба нэгэн доро хүдэлмэрилхэ байна.

Филиппинэдэ болоһон президентскэ һунгалтын һүүлээр

ШАНХАЙ, ноябрийн 17. (ТАСС). Филиппинэдэ болоһон һунгалтын дүнгүүдые сэгнэхэ зуураа, баруун оронуудай хэблэл хадаа шэнэ президент Магсайсай американска тагиидамал гэшшэ гэжэ тэмдэглэбэ. Президентээр һунгагдаһанайгаа һүүлээр Магсайсай хэһэн түрүүшын мэдүүлгэнүүд энэ тобшололые гэршэлнэ.

Һунгалтын һүүлээр уданшьегүй Магсайсай Филиппинэдэ американска далайн-сэрэгэй хүсэнүүдые командалагша контр-адмирал Крузеһай яхта дээрэ һүужа, гурбан үдэр тамаран, «амархаяа» ошобо. Синьхуа агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Магсайсай яхта дээрэһээ радиогоор үгэ хэлэбэ. Номгон океанай блок байгуулхадань США-да «туһалхаб» гэжэ Магсайсай мэдүүлбэ. Гадаадын агентствонуудай мэдээсэлэнэй ёһоор, Магсайсай энэ зорилгоор Дальна Востогой ба Зүүн-Урда Азиин хэдэ хэдэн оронуудта, нэн түрүүн Тайвань арал ба Индо-Хитадта һаяар ошохо һанаатай байна.

Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, президентын тушаалда һунгагдаһан дарһаа, Магсайсай болбол тэрэнэй правительство хадаа Дальна Востогто «Номгон океанай сэрэгэй блогые тиигэжэ нэрлэнэ) политика эрид батаар баримталха юм гэжэ мэдүүлбэ.

Мүнөө Магсайсай ба тэрэнэй дутын хүнүүд һаяар Филиппинэдэ ерэхэ США-гэй вице-президент Никсониие хүлеэн абахаар бэлэдхэжэ байна. Президентын тушаалые тусхай ехээлһингээ урда тээ, Магсайсай США руу ниидэжэ ошоод, американска правительствын түлөөлэгшэтэй хэлсээ хэхэ һанаатай байба. Магсайсайн правительство тус орон дотороо национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү тэмсэл шангадхаха гэжэ хараална. Синьхуа агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Филиппиныш национально-сүлөөлэлгын армиие дарахын тула бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ Магсайсай радиогоор хэлэһэн мэдүүлгэ соогоо тэмдэглэбэ.

«Ньюсунк» гэжэ американска журналай корреспондентгэй хөөрэлдэхэ зуураа, Магсайсай нигэжэ хэлэбэ: «Мүнөөнэй уласхоорондын түгшүүрилэй шалтагаанаар, бидэнэр хойшоошье сэрэгэй ба экономическа туһаламжа США-һаа абаха баатай болохобди».

США Пакистантай сэрэгэй хэлсээ хэжэ байна

НЬЮ-ЙОРК, ноябрийн 17. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын вашингтонско корреспондентын мэдээсэлэнэй ёһоор, сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ тухай хэлсээ Пакистантай баталха гэһэн асуудал харагдажа байна гэжэ Холбооото Штадууд ноябрийн 16-да официальна бэшээр Индидэ мэдээсэбэ.

Ноябрийн 16-да Вашингтондохи Индиин посол Мехта гүрэнэй секретарь Даллестай зүблөө хэбэ гэжэ корреспондент хэлэнэ; энэ зүблөөн Холбооото Штадуудай ба Пакистанай хоорондо сэрэгэй хэлсээнүүдые баталхаа байһан тухай мэдээсэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ гол түлэб зорюулагдаа гэжэ Мехта хожомоо мэдүүлбэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, корреспондент хадаа Индиин премьер-министр Неругэй һая хэлэһэн мэдүүлгэ тухай һануулна. Пакистанда зэбсэгүүдэ үгэһэн американска сэрэгэй туһаламжые харша ябуулга мүн гэжэ Инди харжа байна гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Баруун Австрида реваншистнууд ба фашистнууд эдэбхи гаргана

ВЕНА, ноябрийн 17. (ТАСС). «Зальцбургер Нахрихтен» гэжэ газетын мэдээсэлһээ харахада, гитлеровскэ армиин урдын солдадууд ба офицернүүдэй зэблээнтэ уулзалга Халейндэ (Зальцбург) болобо. Энэ уулзалга хадаа дэлхэйн нэгэдэхи ба хоёрдохи дайнуудта наһа барһан австрийскүүдэй памятник табилгада зорюулагдаба. Зальцбургын солдатска 27 нэгэдэлэй гэшүүд уулзалгада хабаадаа. Суглараагшадай дундаһаа олохон хүн гитлеровскэ армиин формо үмдэһэн, түмэр хэрээһэнүүд ба илгалгын гитлеровскэ бусад тэмдэгүүдые зүүһэн ерэбэ. Памятнигай нээгдэхэдэ парад болоо.

ВЕНА, ноябрийн 17. (ТАСС). Баруун Австрида фашистска удхатай листовконууд тараагдана гэжэ мэдээсэгдэһэн байгаа. Грацын полицейскэ органууд «Альпенландын сүлөөтэ корпус» гэжэ гар табяатай листовконуудые тарааһан неофашистска организациин хэдэн гэшүүдые арестовалаа гэжэ «Винер Монтаг» газетэ заана.

Неофашистска «дулдыдангибэшэ союзһаа» дэбжүүлэгдэһэн парламентын депутат Штюбер энэ организацитай холбоотой байһан юм гэжэ газетэ тэрэшээлэн мэдээсэнэ.

Баруун Берлинэй шпионско албанай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн арестовалагдаа

БЕРЛИН, ноябрийн 17. (ТАСС). Генерал Геленэй шпионско албанай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн — гитлеровскэ армиин урдын майор ба полкын командир, Берлинэй демократическа секторта ябуулга хэжэ байһан Вернер Хаазе гэгшые Германска Демократическа Республикын гүрэнэй аюулгүй байдалые сахиха органуудай арестовалһан тухай мэдээсэл мүнөөдэр «Нейес Дейчланд» газетэдэ толилогдобо.

Шпионско мэдээнүүдые дамжуулаа үгэхын тулада, Хаазе хадаа американска үйлэдбэриин тухайн кабель хэрэглэжэ, американска секторһаа Берлинэй демократическа сектор руу телефонно ниюса линии татахые һэдэбэ.

Арестовалагдаһан Хаазе Германска Демократическа Республикада эсэргүү гэмтэ хэрэг хэһэнээ мэдэрбэ.

Иранские агрессивнэ блогто оруулха түсэбүүд тухай тегеранска газетэнүүд бэшэнэ

ТЕГЕРАН, ноябрийн 17. (ТАСС). «Сиясэ» газетэ «Иран баруунай хамгаалхын блогто орожо байна» гэһэн статья толилбо. Ноябрийн 12-то полковник Аббас Нарси Иранай гадаадын политикын хараа болод тухай радиогоор час хахад соо үгэ хэлэбэ гэжэ тус статья соо бэшээ. Иран баруунай блогто нэгэдэхэ, американска правительствоһаа Турциин правительстводал адляар буу зэбсэг болон һомо хэрэгсэлнүүдые абаха, мүн американска финансова ба сэрэгэй туһаламжа абаха ёһотой гэжэ Нарси ниюса соогоо мэдүүлбэ.

Уласхоорондын волейболь... федерациин конгресс

БУХАРЕСТ, ноябрийн ... (ТАСС). Уласхоорондын вол... больно федерациин дүрбэдэхи ... гресс үсэгэлдэр эндэ хүдэлм... дүүргэбэ. 20 оронойх түлөөлэ... тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа.

Конгресс Хитадай Арадай Р... публикын, Австриин, Индиин, ... педэй ба Испаниин волейболь... ганизацинуудые уласхоорондын ... больно федерациин гэшүүд ... гон абаба.

Федерациин түрүүлэгшээр П... Либо (Франци) дахин һунга... түрүүлэгшын орлогшонор... СССР-эй, Румыниин, Чехосл... киин, Польшын, Бразилиин, По... галиин ба США-гэй түлөөлэ... һунгагдаба.

Волейболоор болохо мүрыс... нүүд олимпийскэ XVI наад... программада оруулагда... һаань, волейболоор Европын ... һүүриие эрэшүүлэй ба эхэнэр... дэй ээлжэ мүрысөө 1955 ондо ... харестдэ, дэлхэйн түрүү ... ээлжэ мүрысөө — 1956 ондо ... рижда үнгэргэхэ гэжэ шиидх...

Конгресс хадаа 1955 ондо ... луушулай ба студентнүүдэй ... дэлхэйн фестивалиин үедэ улас... рондын волейбольно федера... хүтэлбэри ба хиналта доро во... больно мүрысөөнүүд үнгэр... гэһэн дурадхал һайшааба.

Волейболоор наадалгын гурм... дые советскэ гуримуудай үнд... тогтооха гэһэн шиидхэбэри С... скэ Союзай делегациин дура... лаар абтаба.

Францида США-гэй ба... Англиин хашалта хэһэн ту... голландска буржуазна... газетэ бэшэнэ

ГААГА, ноябрийн 17. (ТАС... «Ниве Роттердамше курант» ... буржуазна газетэ уласхоор... байдалай шэнжэлһэн соогоо ни... бэшэнэ: Бермудска зүблөө... (США-гэй, Англиин ба Франц... премьер-министрнүүдэй дэ... рийн 4-дэ болохо зүблөөнэй—Р... шэнжые французууд хадаа ... кейскэ арми тухай договор рат... кацилгые түргэдхэхэ зорил... Англиин ба Америкын эсэргөө... дэһэн хашалтаар. Германиин ... һөө хэгдэһэн хашалтаар ... рилна. Энэ хашалта ажаглагд... үлэжэ болохогүй байна.

Дутын Востогой оронууд... Джонстоной ошолгын бур... һүрэһэн тухай

КАИР, ноябрийн 16. (ТАС... США-гэй президент Эйзенхауэ... тусхай даалгабаряар Дутын ... тогой оронуудаар һая ябаһан Э... Джонстон өөрыгөө хэрэгэй б... гүй ябадалые элеэр мэдэрхэ ... тай болоо гэжэ «Роза Эль-Юс... журнал мэдээсэнэ.

США-һаа арабска орону... дулдыдангы байдалые шангад... зорилготой американска «экон... ческа туһаламжын» проектые ... оронуудта баадхахые Джонс... һэдэбэ гэжэ мэдээсэгдэһэн ба... Американска дурадхалнууд б... гаагдаа гэжэ журнал заана.

Кенидэ террор хэгдэнэ

ПАРИЖ, ноябрийн 16. (ТАС... Франс Пресс агентствын коррес... дентын мэдээсэлэнэй ёһоор, ан... ска засагаархид Кениин пат... дуудта эсэргүү тэмсэхын тул... бомбардировщик хэрэглэхэ ... тусхай зүбшөөл үгэбэ. Дунда ... тогтохи зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ... тавта ородог эдэ бомбардир... тухай Найробида ерээд байна, ... эр һаяар хэрэглэгдэжэ эхилхэ...

Редакторай орло... Д. Л. ЛОБСАНО...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00681. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.